

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

PROJEKTNI ELEMENTI I POPREČNI PRESJECI

SVEUČILIŠTE
JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
U OSIJEKU

JOSIP JURAJ STROSSMAYER
UNIVERSITY OF OSIJEK

SADRŽAJ

- PROJEKTNI UVJETI – MJERODAVNE BRZINE
- PROJEKTNI UVJETI – MJERODAVNO VOZILO
 - GEOMETRIJA OKRETANJA
 - PROMETNI I SLOBODNI PROFIL
- GEOMETRIJSKI POPREČNI PRESJECI PREMA FUNKCIONALNOJ KLASIFIKACIJI GRADSKIH PROMETNICA
- POSTUPAK DIMENZIONIRANJA POPREČNOG PRESJEKA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

BRZINA

Brzina [m/s, km/h] je vektorska fizikalna veličina koja opisuje kako se brzo i u kojem smjeru tijelo giba.

Srednja brzina $v = s/t$ (m/s)

Trenutna brzina $v = ds/dt$ (m/s)

Brzina je određena funkcionalnom razinom prometnice, sukladno kategorizaciji ceste.

Brzina je polazni parametar u dimenzioniranju tlocrtnih i visinskih elemenata ceste.

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

MJERODAVNE BRZINE

PROJEKTNA BRZINA

RAČUNSKA BRZINA

BRZINA OZNAČENA PROMETNIM ZNAKOM (maksimalna dopuštena)

PROJEKTNA BRZINA je najveća brzina za koju je zajamčena potpuna sigurnost vožnje u slobodnom prometnom toku na cijelom potezu trase, u optimalnim vremenskim uvjetima i kod dobrog održavanja.

RAČUNSKA BRZINA je najveća očekivana brzina koju vozilo u slobodnom prometnom toku može ostvariti uz dovoljnu sigurnost vožnje na određenom dijelu ceste.

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

MJERODAVNE BRZINE

PROJEKTNA BRZINA V_p (km/h) – određuje granične vrijednosti tlocrtnih i visinskih elemenata trase:

- min polumjer horizontalnog zavoja R_{min} (m)
- najveći uzdužni nagib ceste s_{max} (%)
- poprečni presjek ceste

Određena je projektnim zadatkom na temelju:

- zadaće ceste u mreži (razreda ceste)
- konfiguracije terena
- najveće zakonom dopuštene brzine

Projektna brzina je polazni parametar u fazi studijskih analiza, idejnog modeliranja i načelnih rješenja trase.

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

MJERODAVNE BRZINE

RAČUNSKA BRZINA Vr (km/h) – određuje pojedine granične geometrijske elemente trase u najsloženijim uvjetima ograničenja:

- poprečni nagib kolnika u zavojima
- potrebna duljina preglednosti
- polumjere vertikalnih zavoja
- minimalni polumjer horizontalnog zavoja sa suprotnim poprečnim nagibom kolnika

Računska brzina Vr određuje se na temelju projektiranih tlocrtnih i visinskih elemenata trase:

- najmanjeg primijenjenog polumjera horizontalnih zavoja,
- najvećeg primijenjenog uzdužnog nagiba prema.

Mjerodavna računska brzina Vr za određeno mjesto trase jednaka je vrijednosti manje od dviju ovako određenih veličina. Tako određena računska brzina ne smije preći najveću zakonom dozvoljenu brzinu za utvrđenu kategoriju ceste.

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

MJERODAVNE BRZINE

Računska brzina (Vr) ne može biti manja od projektne brzine (Vp) a najveća vrijednost Vr ne smije biti veća od najveće zakonom dopuštene brzine vožnje za određenu kategoriju ceste.

Načinom vođenja linije i odabirom pojedinih elemenata treba težiti da računska brzina ima ujednačene vrijednosti na što duljim dionicama trase, ne kraćim od:

- 10 km na autocestama i cestama 1. kategorije,
- 5 km na cestama 2.-5. kategorije.

Razlika između najmanje i najveće vrijednosti računske brzine Vr unutar iste dionice ne smije biti veća od 15 km/h.

Razlika računske brzine (Vr) i projektne brzine (Vp) ne smije biti veća od 20 km/h. Ako je razlika

$$V_r - V_p \geq 20 \text{ km/h}$$

potrebno je provjeriti opravdanost usvojene vrijednosti, projektne brzine (Vp) i istu povećati ili računsku brzinu (Vr) korekcijom trase smanjiti, kako bi razlika bila u granicama

$$V_r - V_p \leq 20 \text{ km/h}$$

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

MJERODAVNE BRZINE

$$V_p \leq V_r \leq V_{max}$$

- niti jedan projektni element ne smije se projektirati tako da nameće brzinu vožnje koja je manja od V_p ni u uvjetima najvećih ograničenja
- kada god je moguće primjenit će se projektni elementi koji su veći od minimalnih zbog sigurnosti i udobnosti vožnje
- uvjeti dinamičke homogenosti trase nameću da se u postupku projektiranja vodi računa o odnosima radiusa susjednih krivina
- ocjena **dinamičke homogenosti** predstavlja standardni kriterij u ocjeni uspješnosti projektnog rješenja

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

MJERODAVNE BRZINE

TIP CESTE	PROJEKTNA BRZINA (km/h)	PROMETNO OPTERE]ENJE (voz/trak po satu)
BRZA GRADSKA CESTA	100 (120)	1300
GLAVNA GRADSKA ULICA	60-80	600*
GRADSKA ULICA	60	300**
SABIRNA ULICA	40-50	200**

* Uz pretpostavku 45% zelenog vremena i bez manevra parkiranja

** Prepostavljajući manevre parkiranja i 30 % zelenog vremena

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

SUMARNI PRIKAZ PROJEKTNIH UVJETA

POKAZATELJI	PRIMARNA MREŽA			SEKUNDARNA MREŽA	
	BRZA GC	GLAVNA GU	GRAD. ULICA	SAB.ULICA	LOKAL. ULICA
PROGRAMSKI UVJETI					
Računska brzina (km/h)	100-120	80-100	60-80	40-50	30-40
Protok (EJA/h/trak)	1800-2000	do 1500	do 900	do 500	
Raskrižja	denivelirana	denivelirana u razini	u razini	u razini	u razini
Semaferska signal.	ne	sinkonizirana	da/sinkr. prep.	može	može/štiti sigurnost pješ.
Parkiranje u PP	ne	ne	izvan PP	prepor.izvan PP	da
Vozni trak za BUS	da	da	preporuka	može	-
GRANIČNI PROJEKTNI UVJETI					
Broj voznih trakova	3+3(2+2)	3+3 (2+2)	4 (2+2)	2(4)	2
Srednji razdjeljni trak	obvezan	da	može	ne	ne
Zaustavni trak	obvezan	može	ne	ne	ne
Parkiranje	ne	ne	može	da	da
Max uzdužni nagib %	3% (4%)	5% (6%)	6-8%	7% (10%)	10% (12 %)
R _{min} horizontalno (m)	700	600	450	250	uvjet prohodnosti

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

MULTIMODALNI ZAHTJEVI PROMETA U GRADOVIMA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

MJERODAVNA VOZILA

Zajedno sa eksplotacionim pokazateljima, neophodno je početku projektnih istraživanja definirati MJERODAVNA VOZILA kako bi se temeljem njihovih dimenzija i dinamičkih parametara mogli dimenzionirati i oblikovati elementi prometnica u gradovima.

MJERODAVNO VOZILO

→ TLOCRTNO OBLIKOVANJE

→ VISINSKO OBLIKOVANJE

→ POPREČNI PRESJEK

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

MJERODAVNA VOZILA

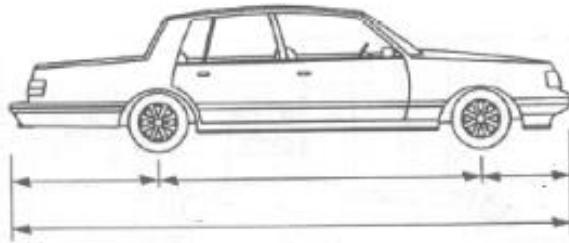
Za dionice cesta primarne gradske mreže koriste se mjerodavna vozila izvandgdaske mreže kako bi se postigao kontinuitet prometnih uvjeta.

Na sekundarnoj mreži postoji veća varijabilnost u izboru mjerodavnog vozila, pa na nekim dijelovima mreže mogu biti mjerodavna npr. komunalna vozila ili osobni automobil - na parkiralištima namijenjenim osobnim vozilima.

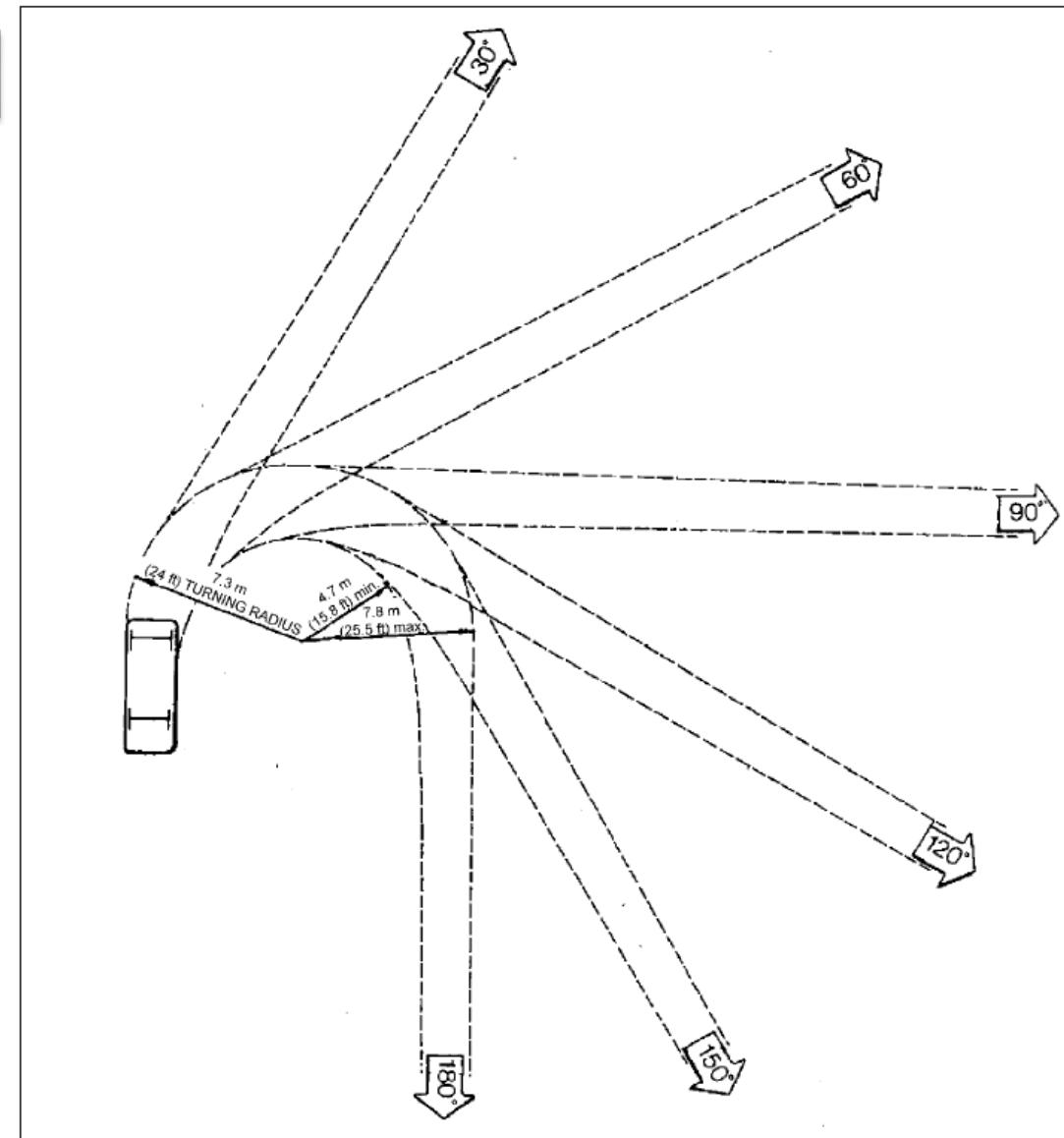
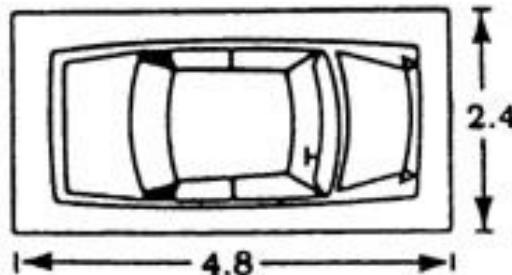
JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

GEOMETRIJA OKRETANJA

Tlocrtno oblikovanje

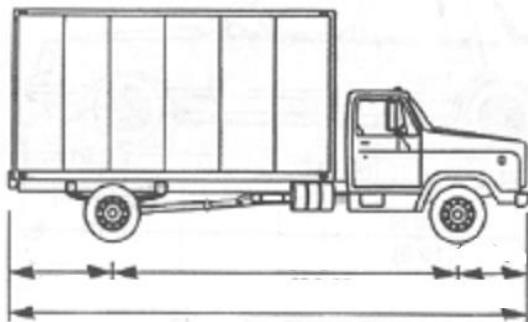

OSOBNO VOZILO

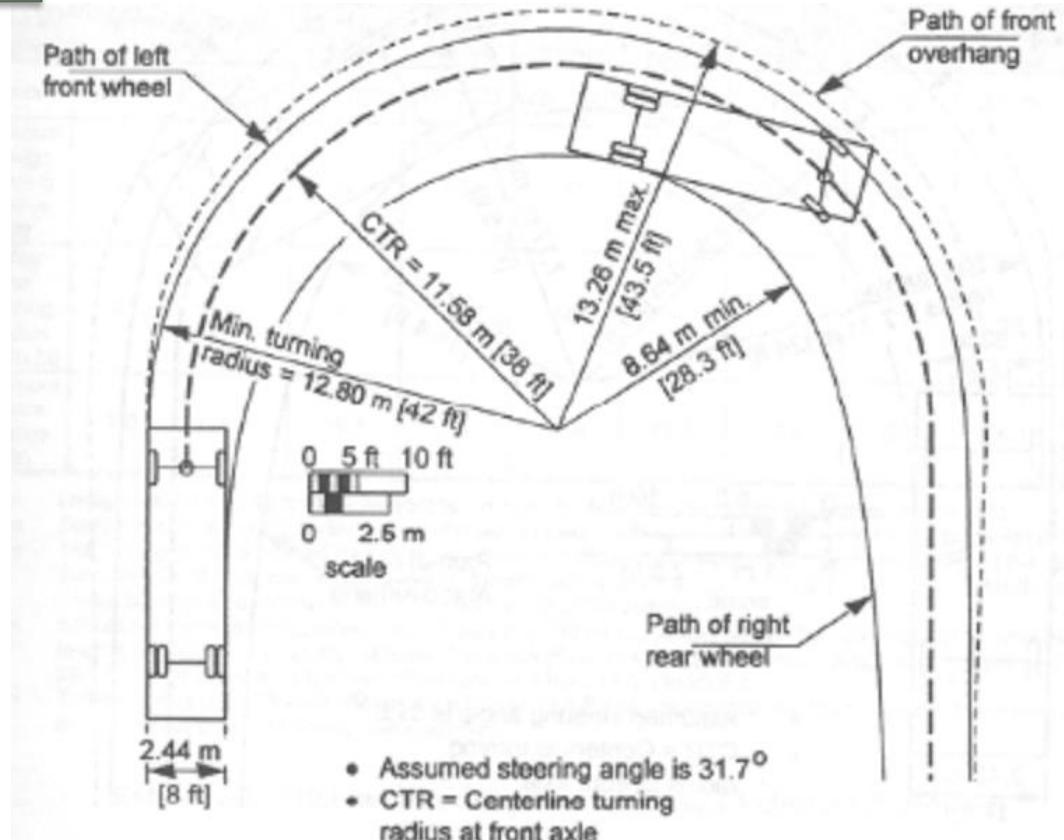

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

GEOMETRIJA OKRETANJA

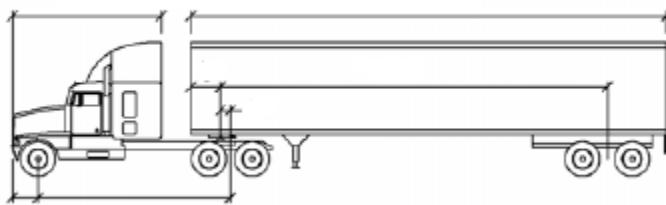

TERETNO VOZILO

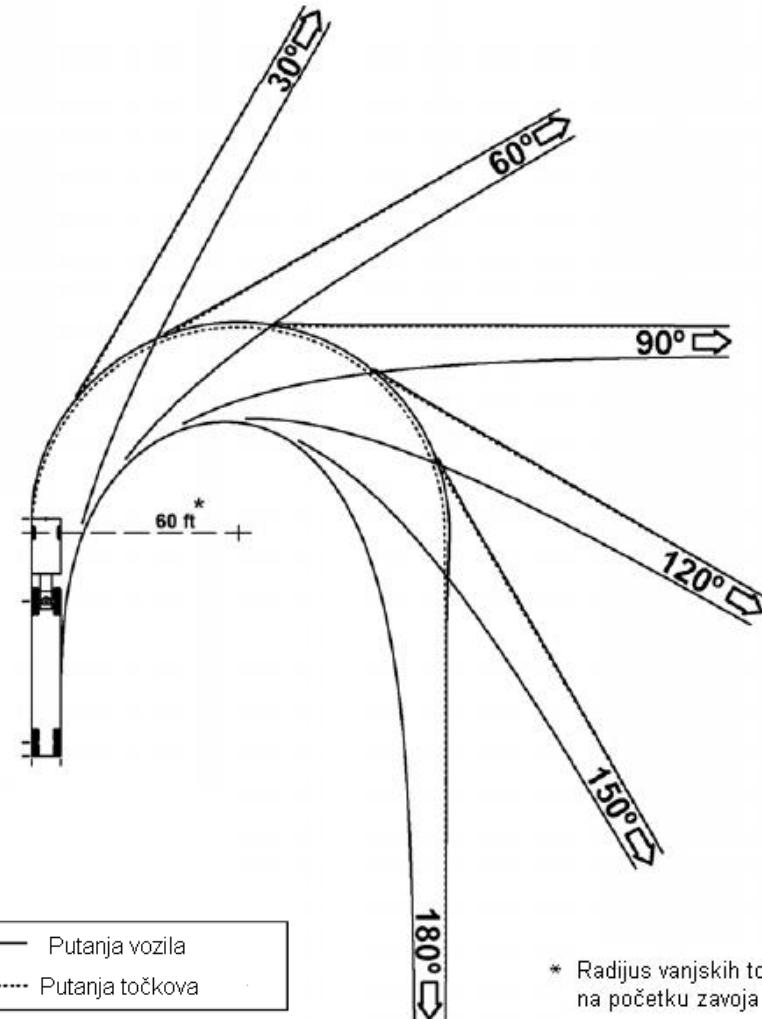

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

GEOMETRIJA OKRETANJA

TERETNO VOZILO

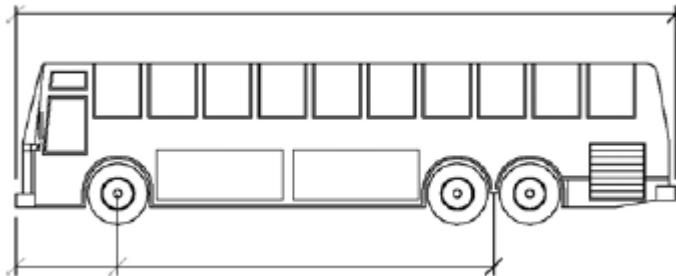
LEGENDA

—	Putanja vozila
.....	Putanja točkova

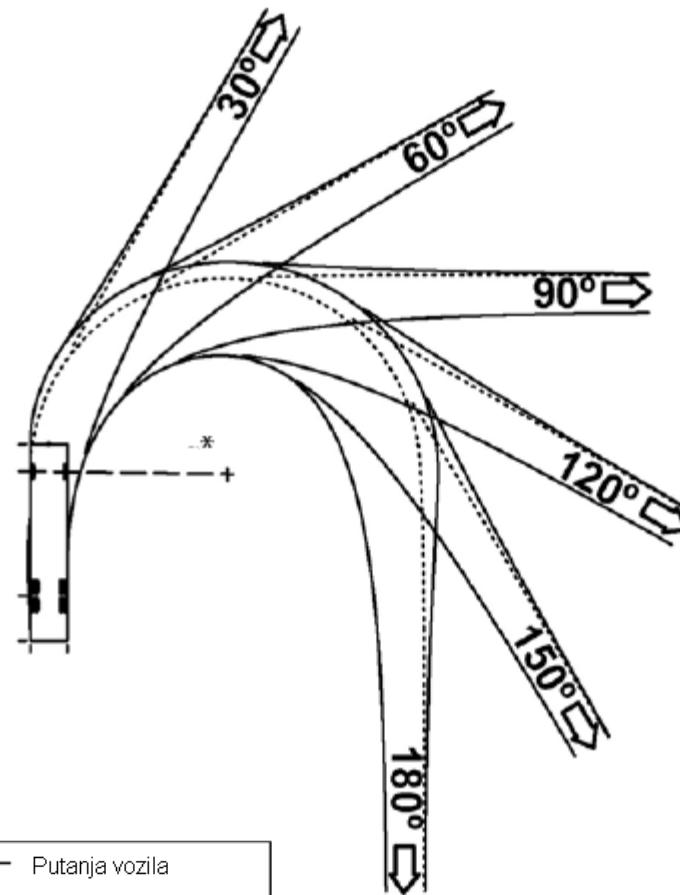
* Radijus vanjskih točkova
na početku zavoja

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

GEOMETRIJA OKRETANJA

AUTOBUS

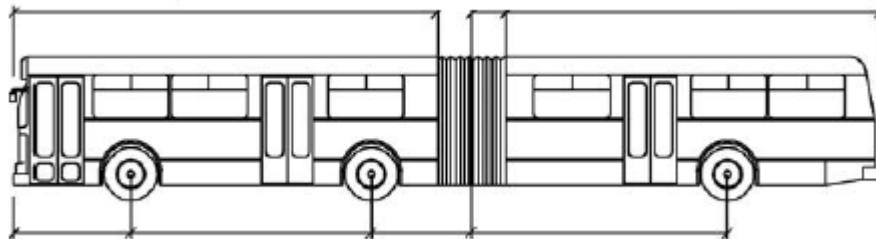
LEGENDA

—	Putanja vozila
····	Putanja točkova

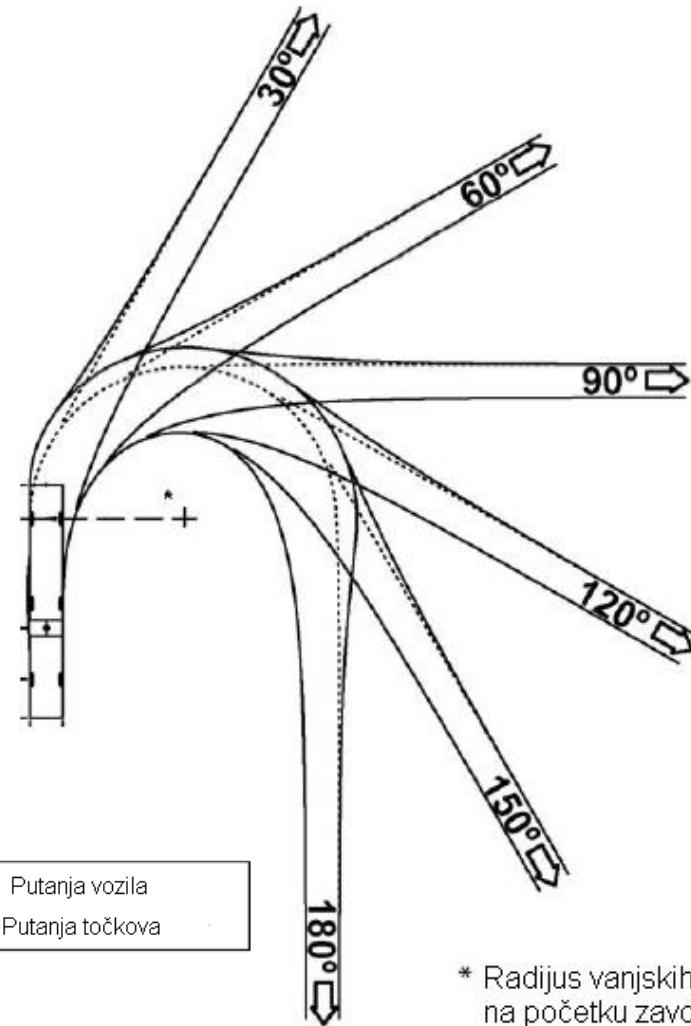
* Radijus vanjskih točkova
na početku zavoja

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

GEOMETRIJA OKRETANJA

DUPLI AUTOBUS

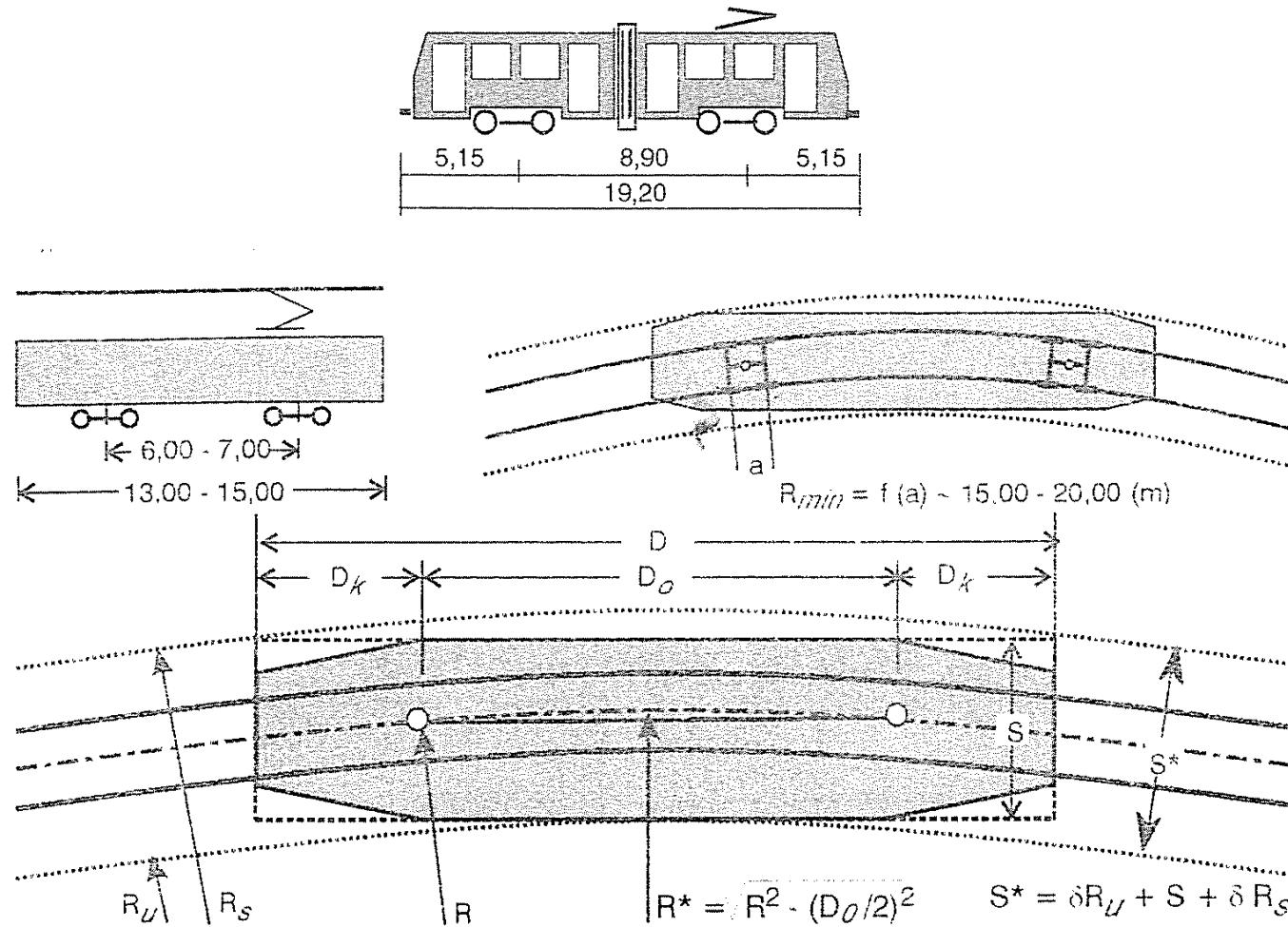
LEGENDA

—	Putanja vozila
····	Putanja točkova

* Radijus vanjskih točkova
na početku zavojja

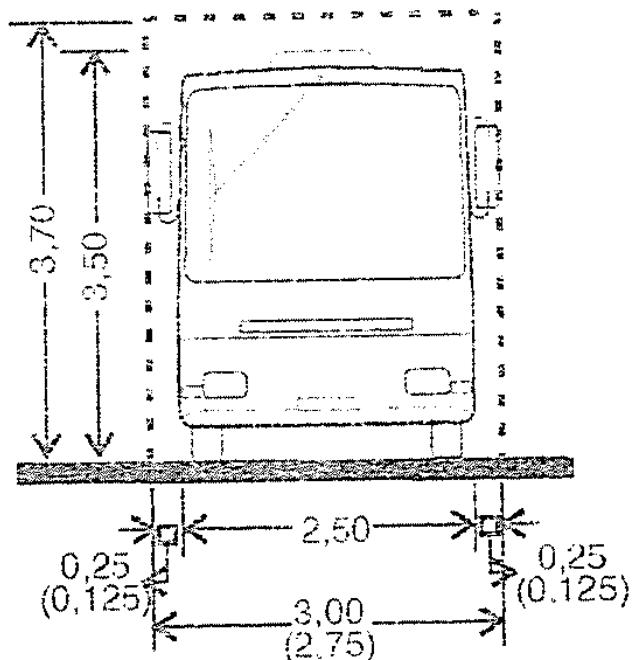
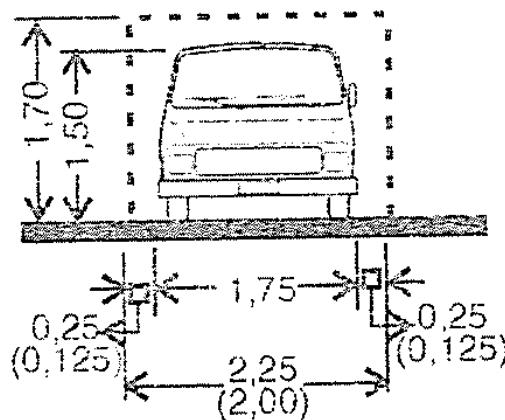
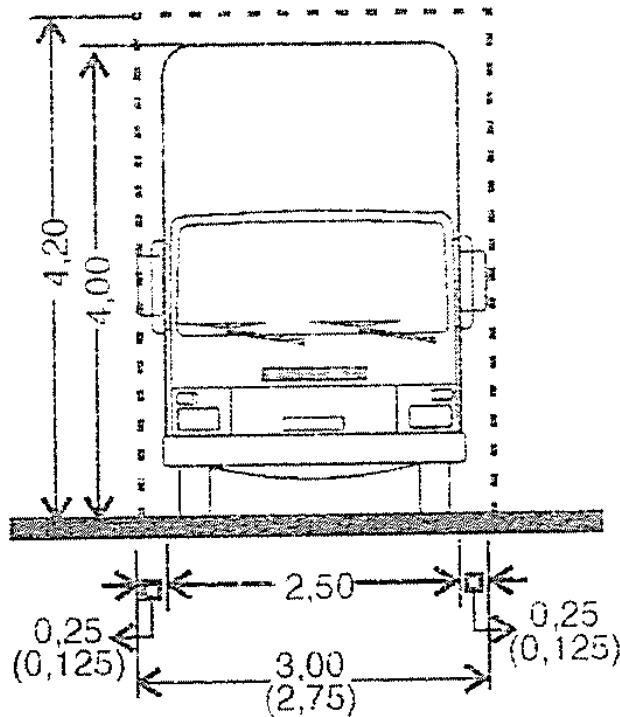
JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

GEOMETRIJA OKRETANJA TRAČNIČKIH VOZILA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

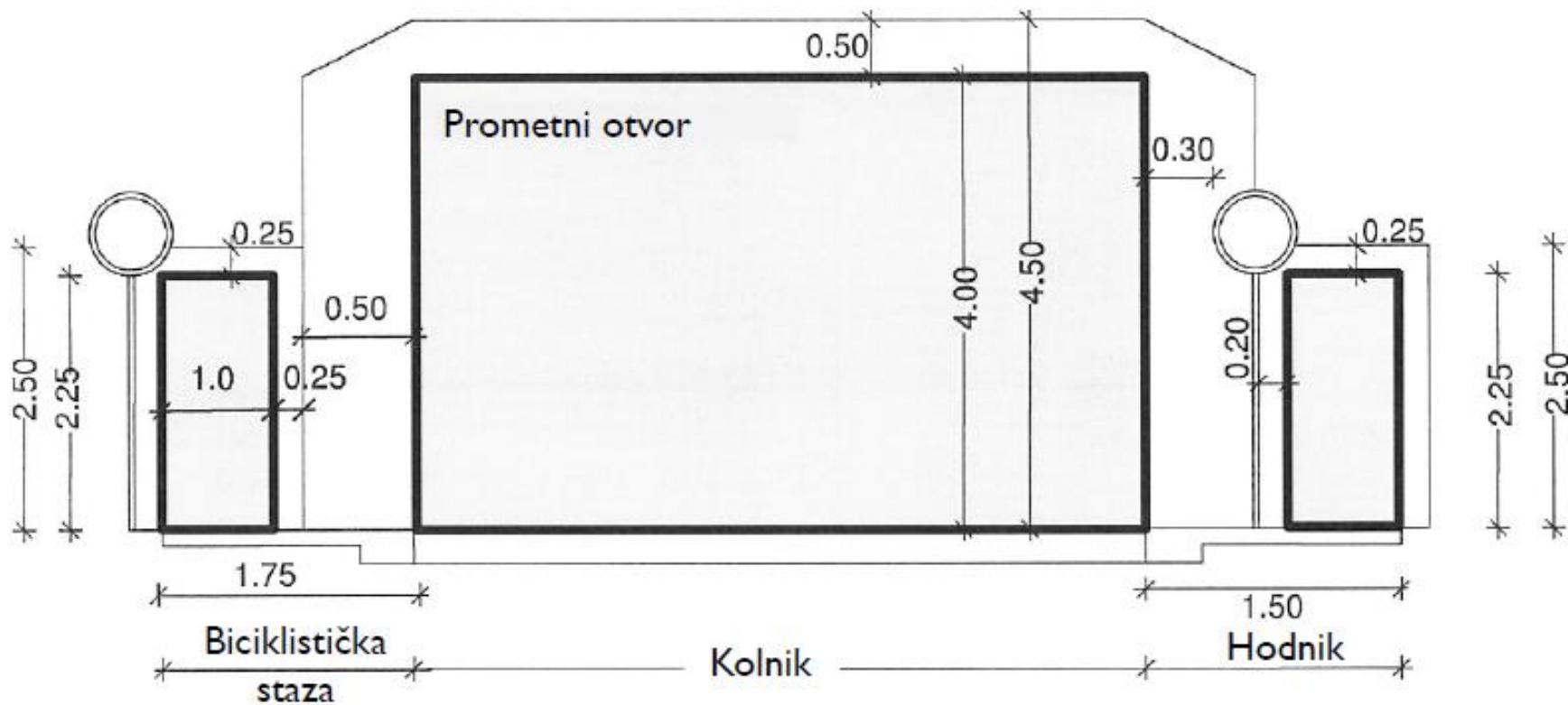
OSNOVNE DIMENZIJE MJERODAVNIH VOZILA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

PROMETNI I SLOBODNI PROFIL

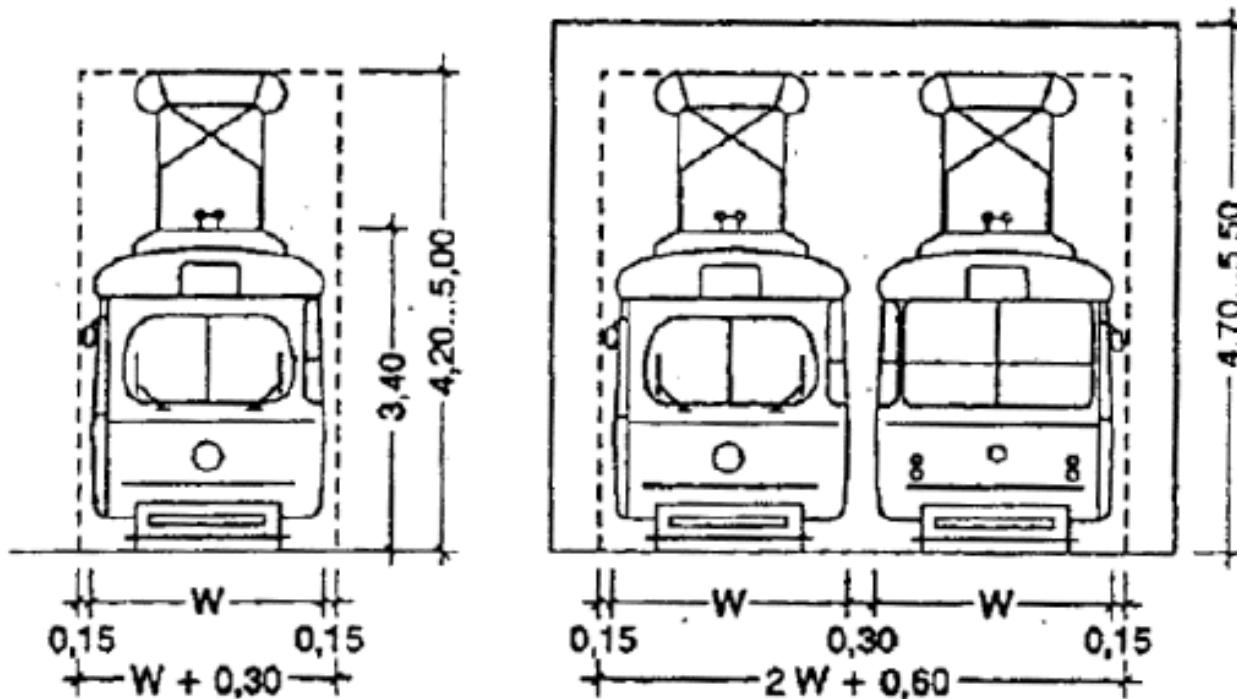
SLOBODNI PROFIL

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

PROMETNI I SLOBODNI PROFIL - TRAMVAJ

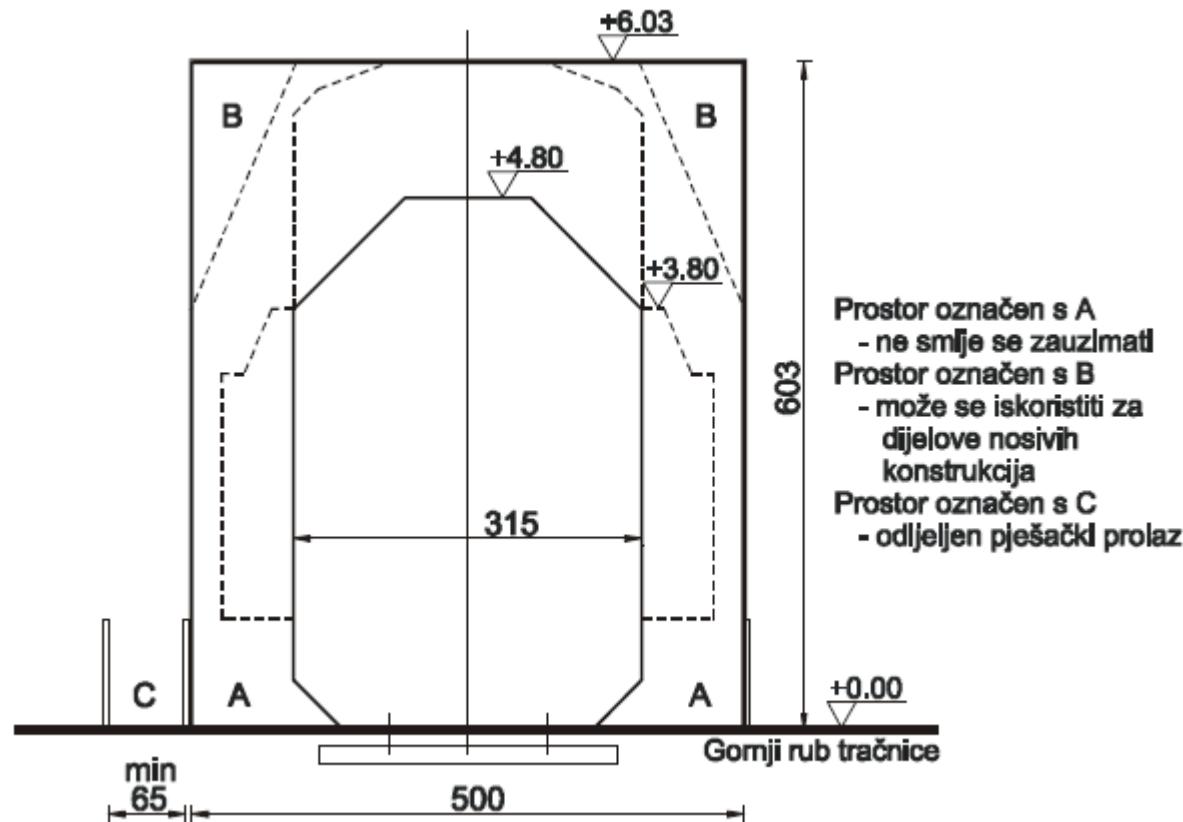
SLOBODNI PROFIL

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

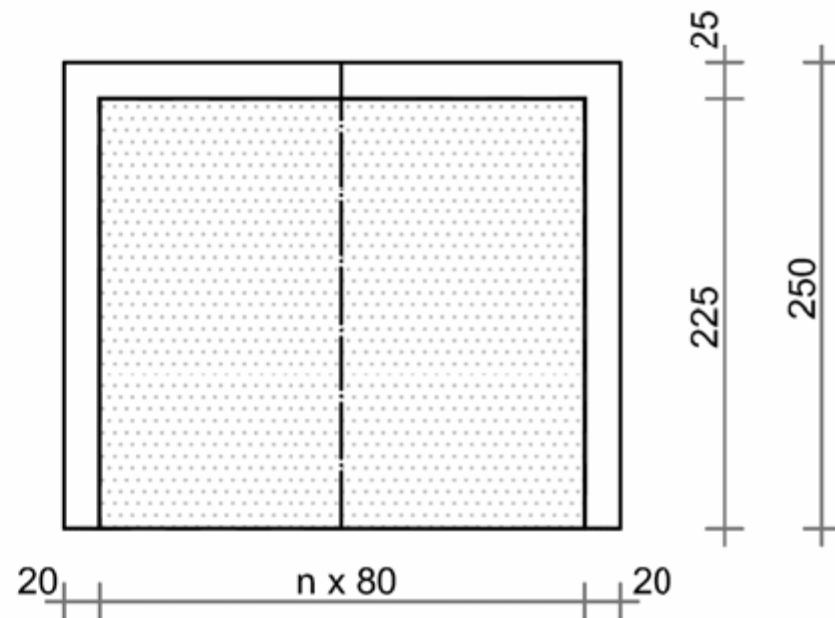
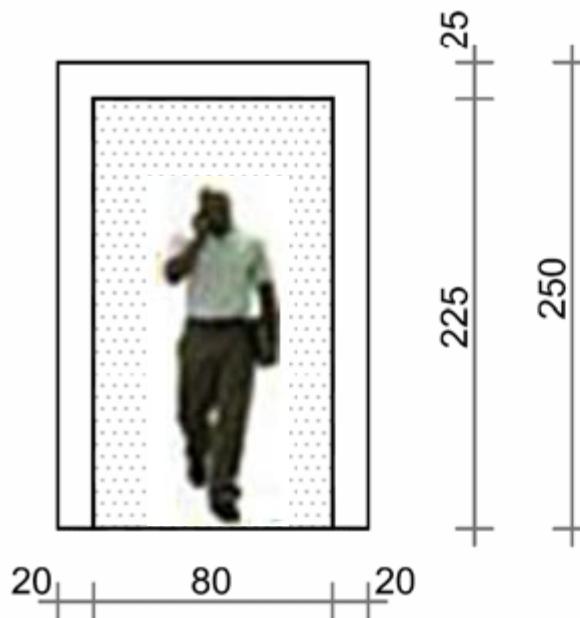
PROMETNI I SLOBODNI PROFIL - ŽELJEZNICA

SLOBODNI PROFIL

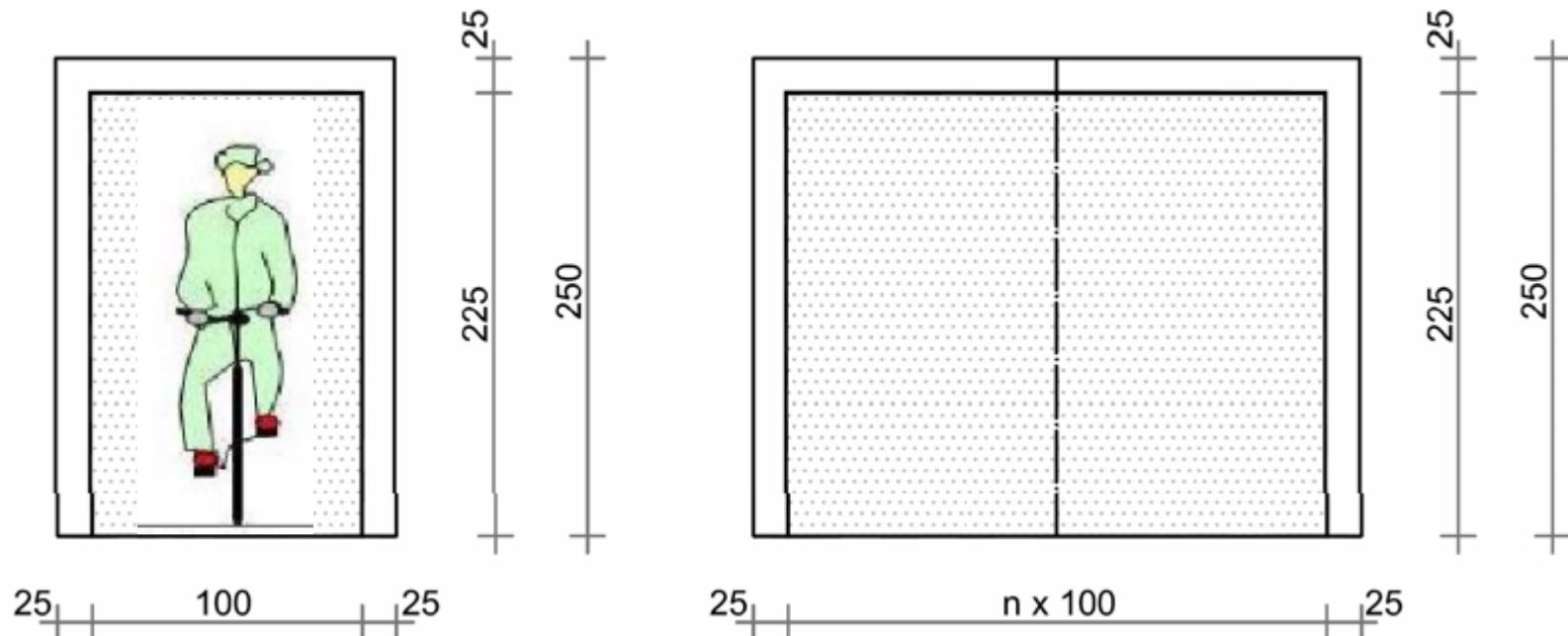
JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

PROMETNI I SLOBODNI PROFIL PJEŠAČKOG HODNIKA

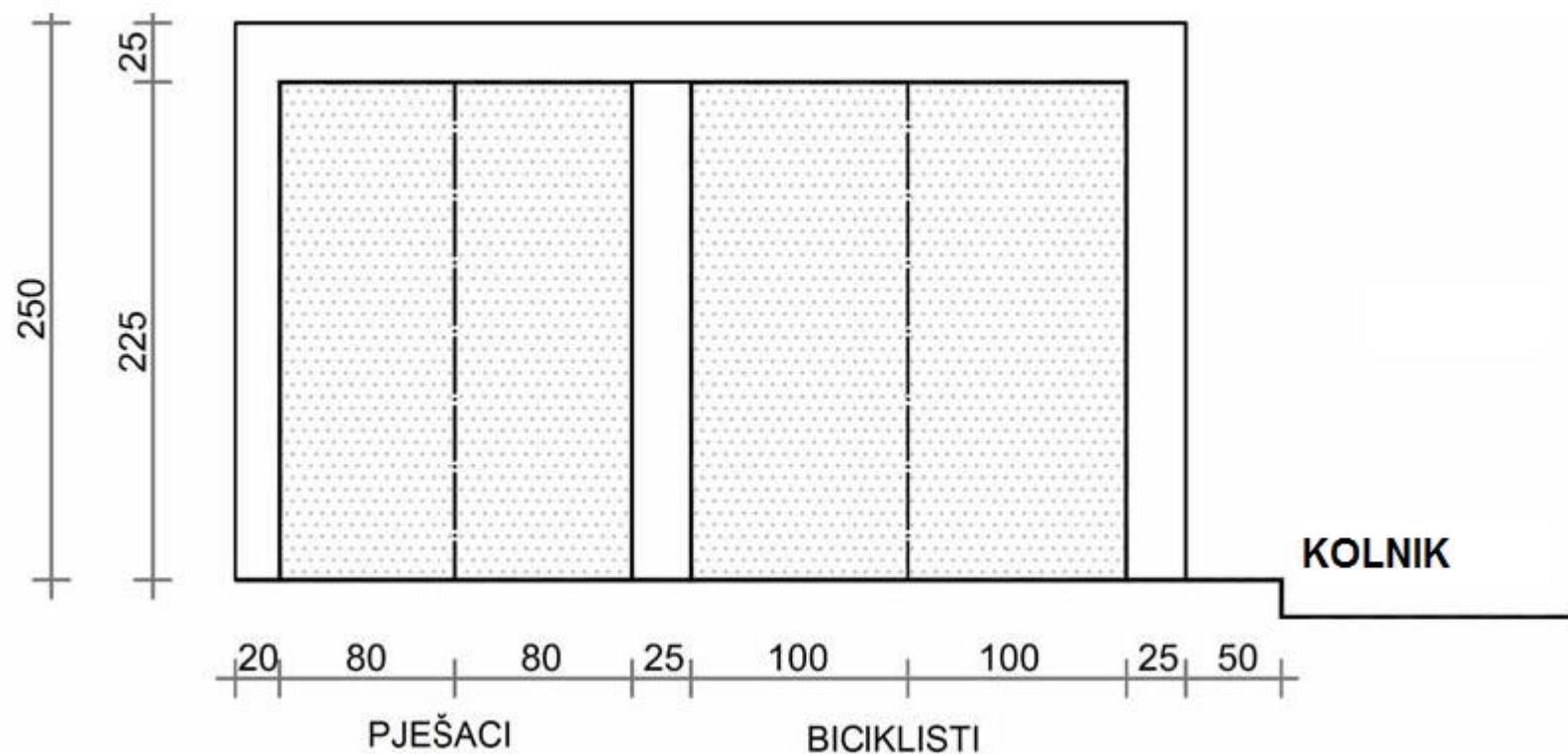
JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

PROMETNI I SLOBODNI PROFIL BICIKLISTIČKE STAZE

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

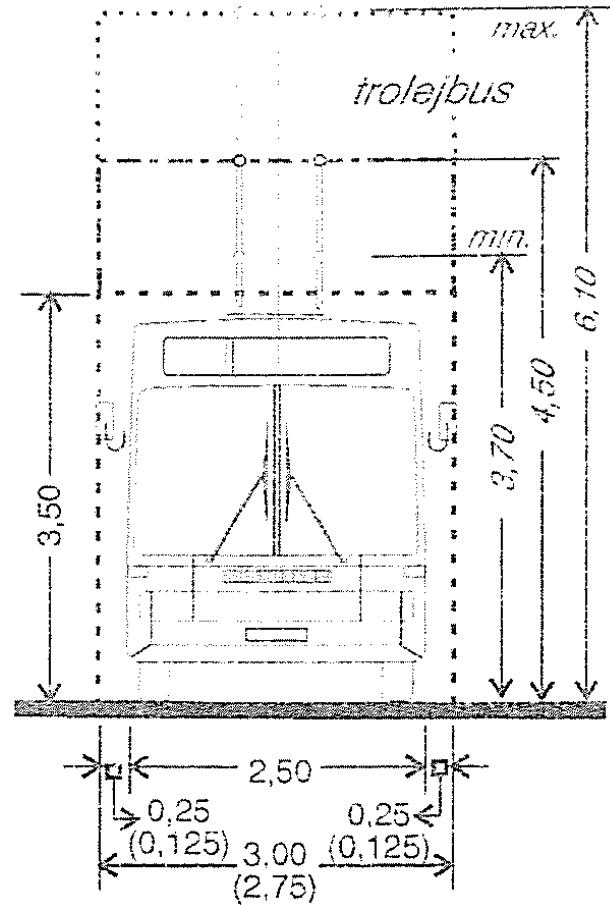
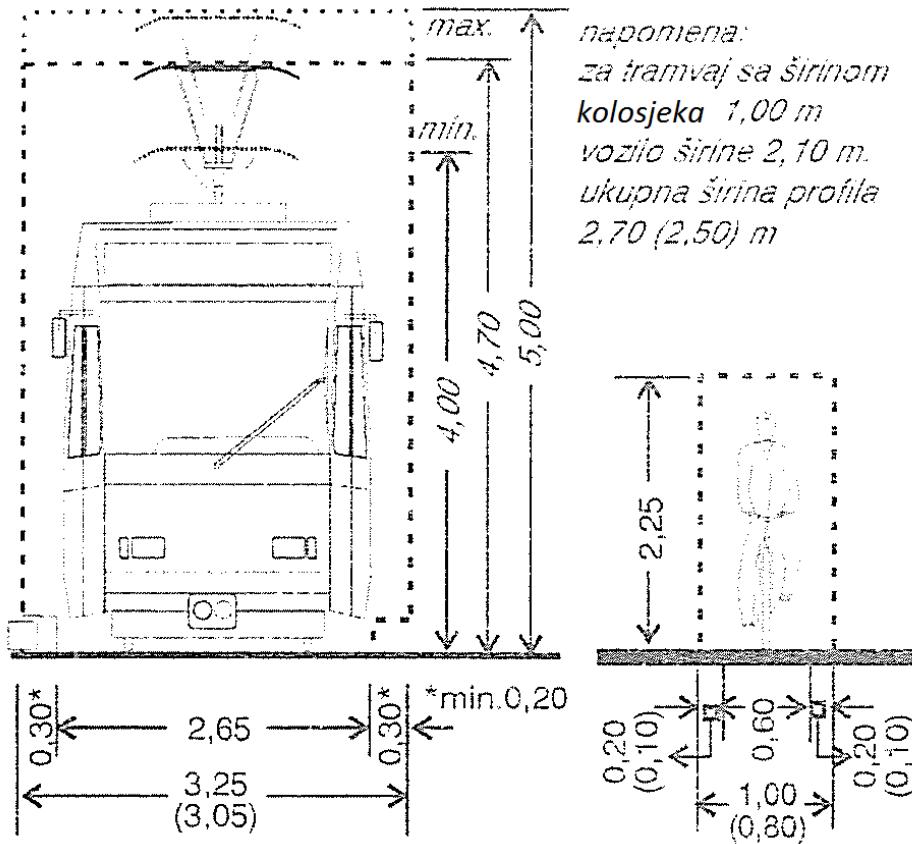
PROMETNI I SLOBODNI OTVOR PJEŠAČKE I BICIKLISTIČKE STAZE

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

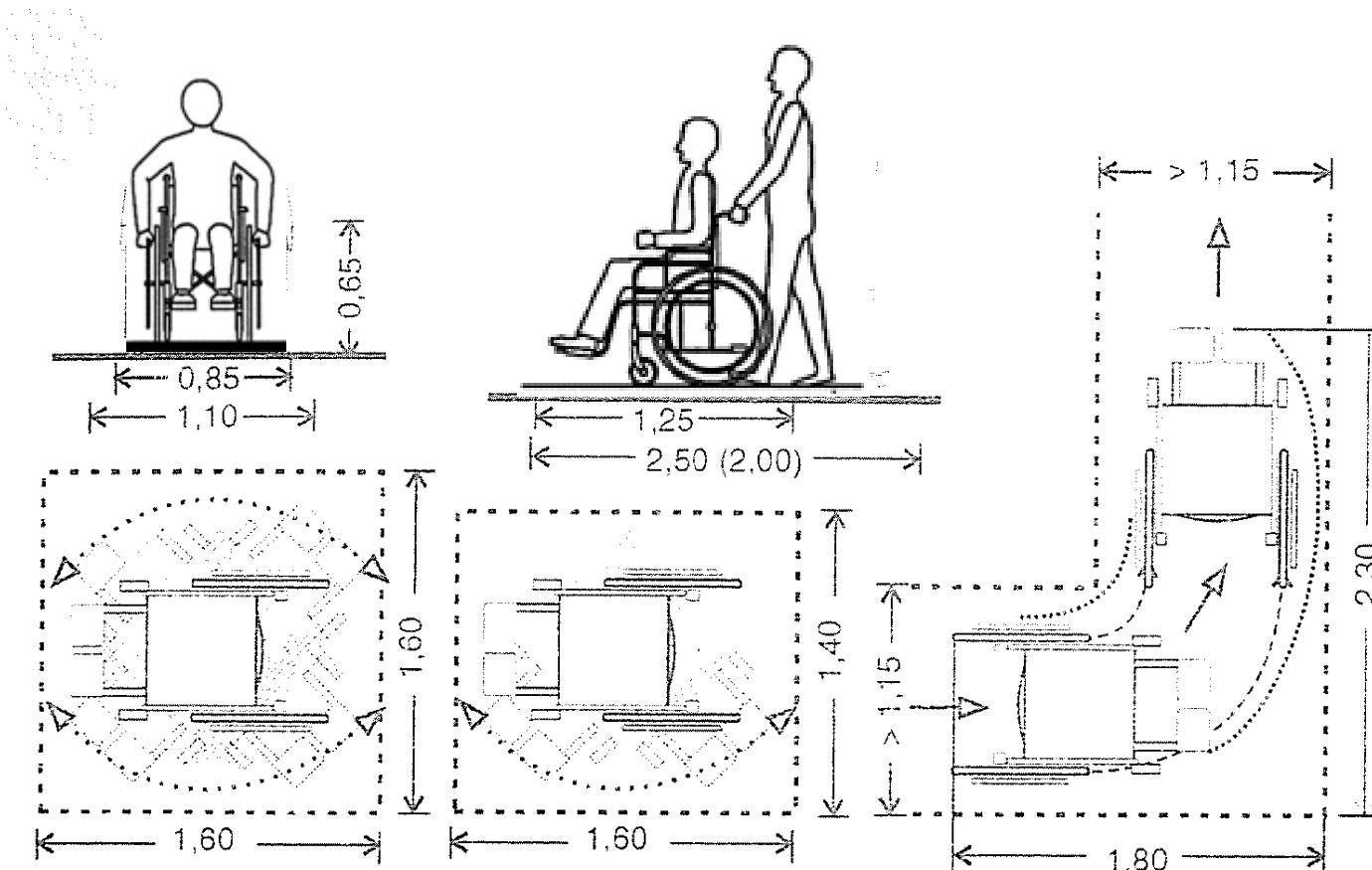
Osnovne dimenzije posebnih vrsta vozila

normalni kolosjek 1,435m

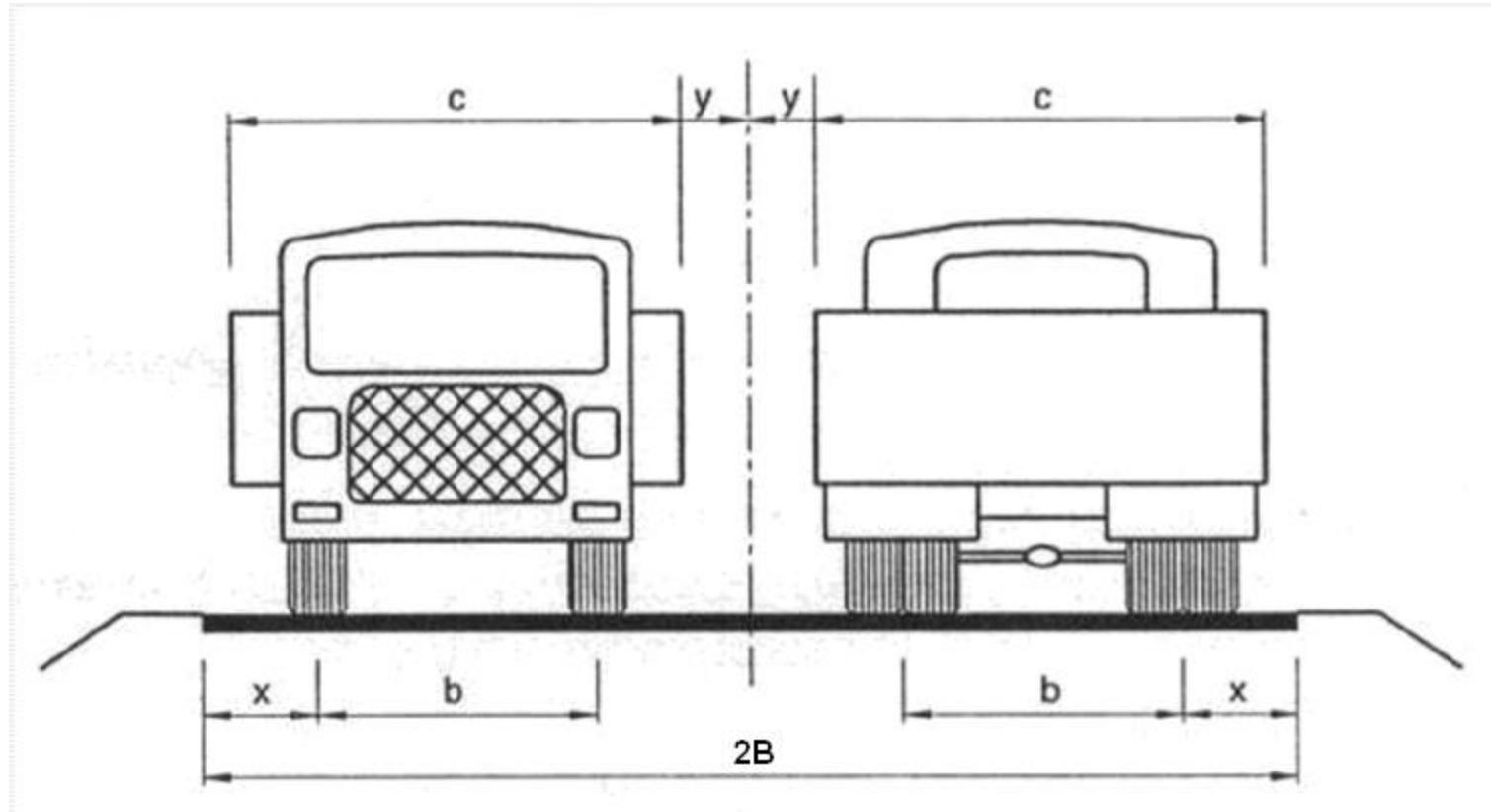
JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

Prostorni zahtjevi osoba u kolicima

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

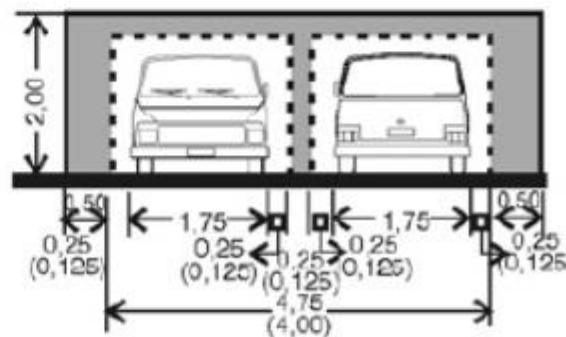
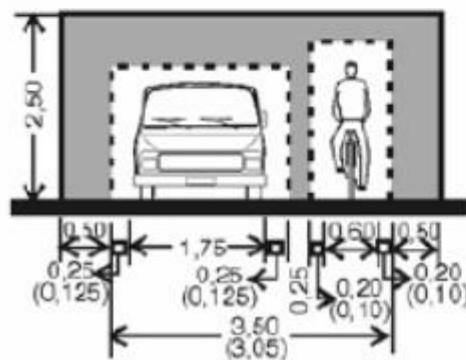
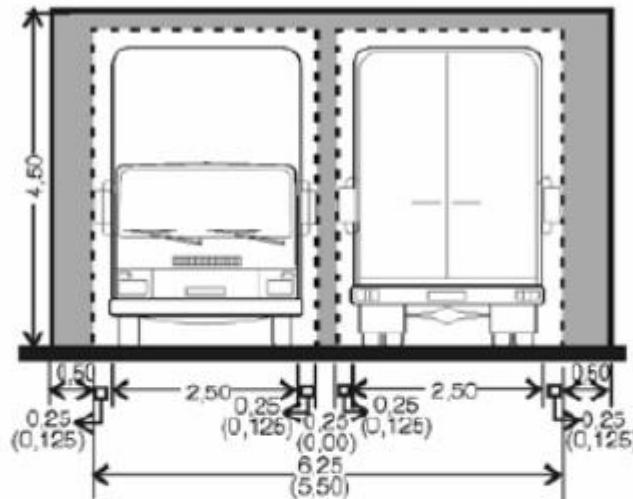
MJERODAVNA VOZILA – DIMENZIONIRANJE POPREČNOG PROFILA

Širina prometnog traka

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

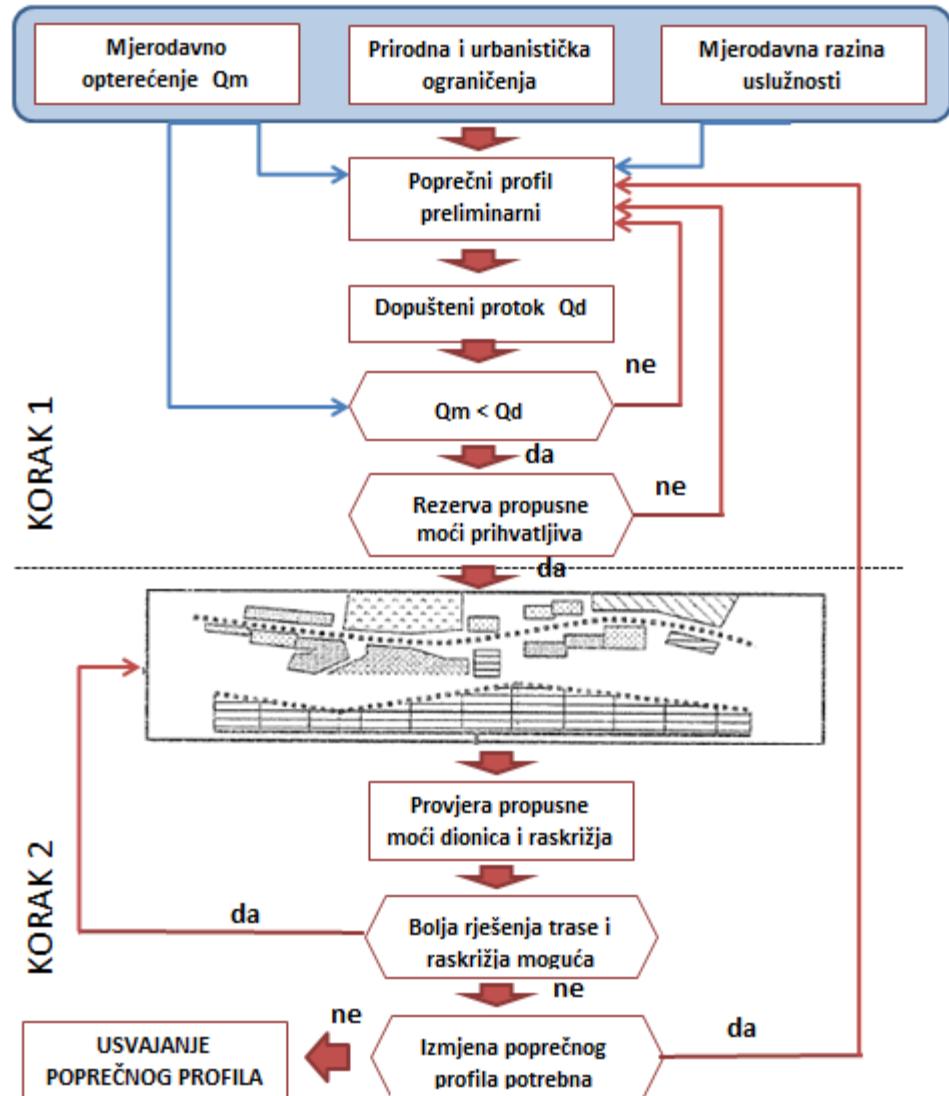
MJERODAVNA VOZILA – DIMENZIONIRANJE POPREČNOG PROFILA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

GEOMETRIJSKI
POPREČNI PRESJEK

POSTUPAK
DIMENZIONIRANJA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – POPREČNI PRSJECI

GEOMETRIJSKI
POPREČNI PRESJEK
(GPP)

Koncipiran uz urbanističke programske postupke u studijskoj razini projektne dokumentacije

NORMALNI POPREČNI
PRESJEK
(NPP)

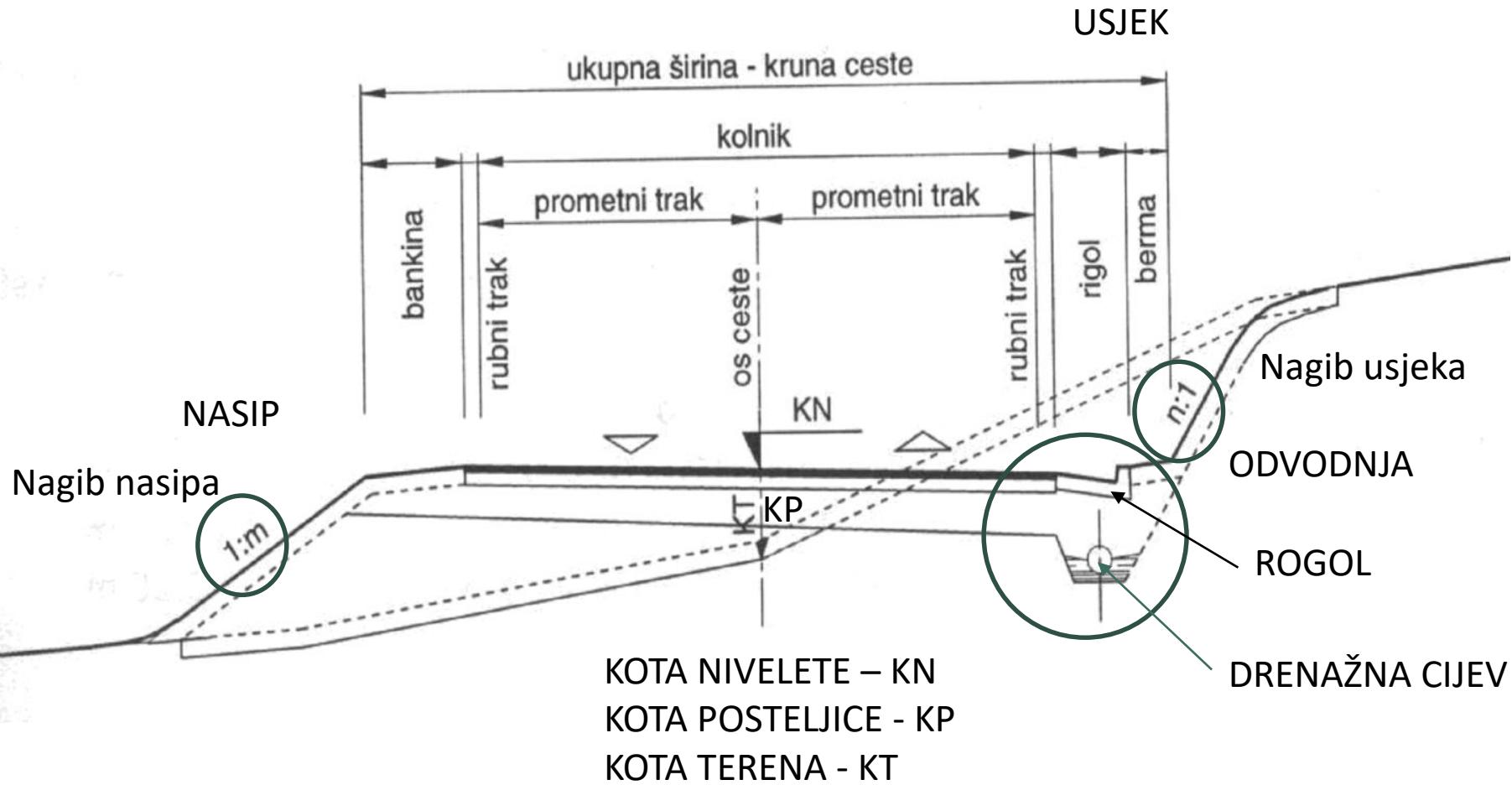

Radi se na višim razinama projektne dokumentacije i sadrži:

- sve poprečne nagibe
- konstrukcijska i tehnološka rješenje donjeg i gornjeg ustroja (kolničke konstr.)
- odvodnju
- prometnu opremu, signalizaciju
- položaj komunalnih instalacija
- hortikultурно uređenje i dr.

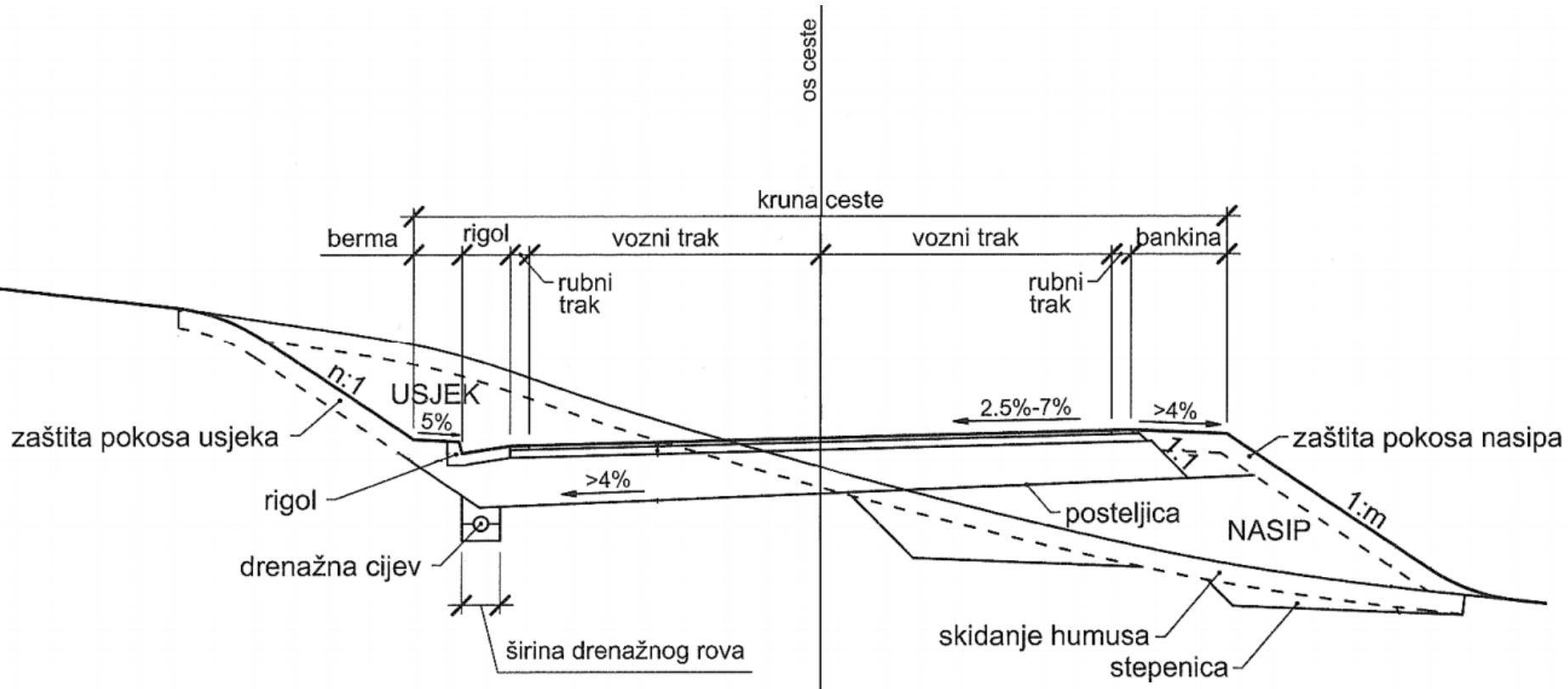
JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

ELEMENTI POPREČNOG PRESJEKA CESTE

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

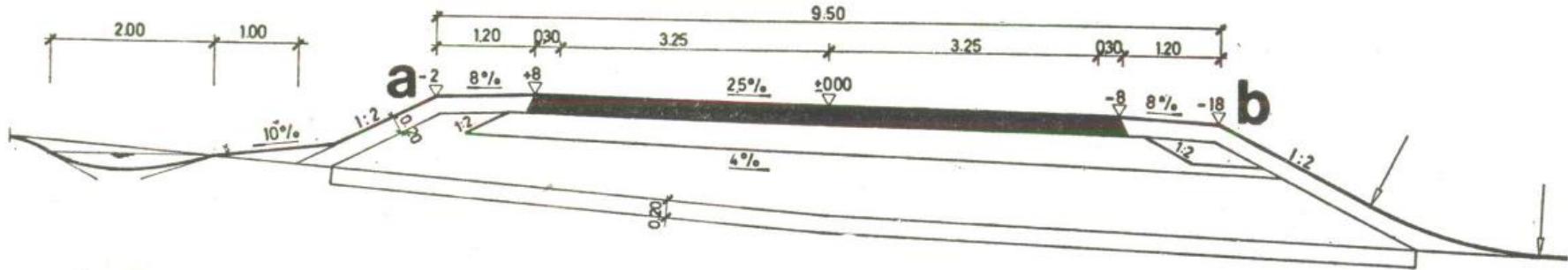
ELEMENTI POPREČNOG PRESJEKA CESTE

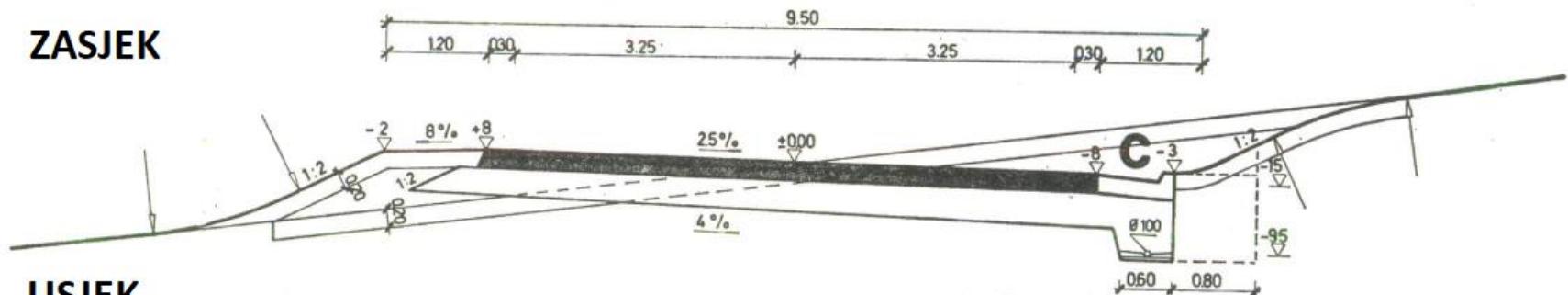
JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

TIPSKI NORMALNI POPREČNI PRESJECI CESTE

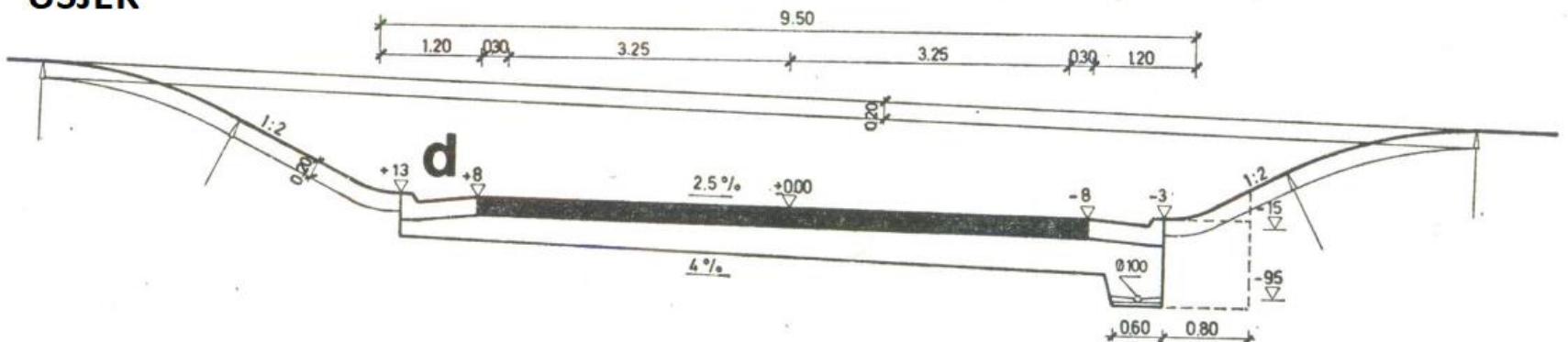
NASIP

ZASJEK

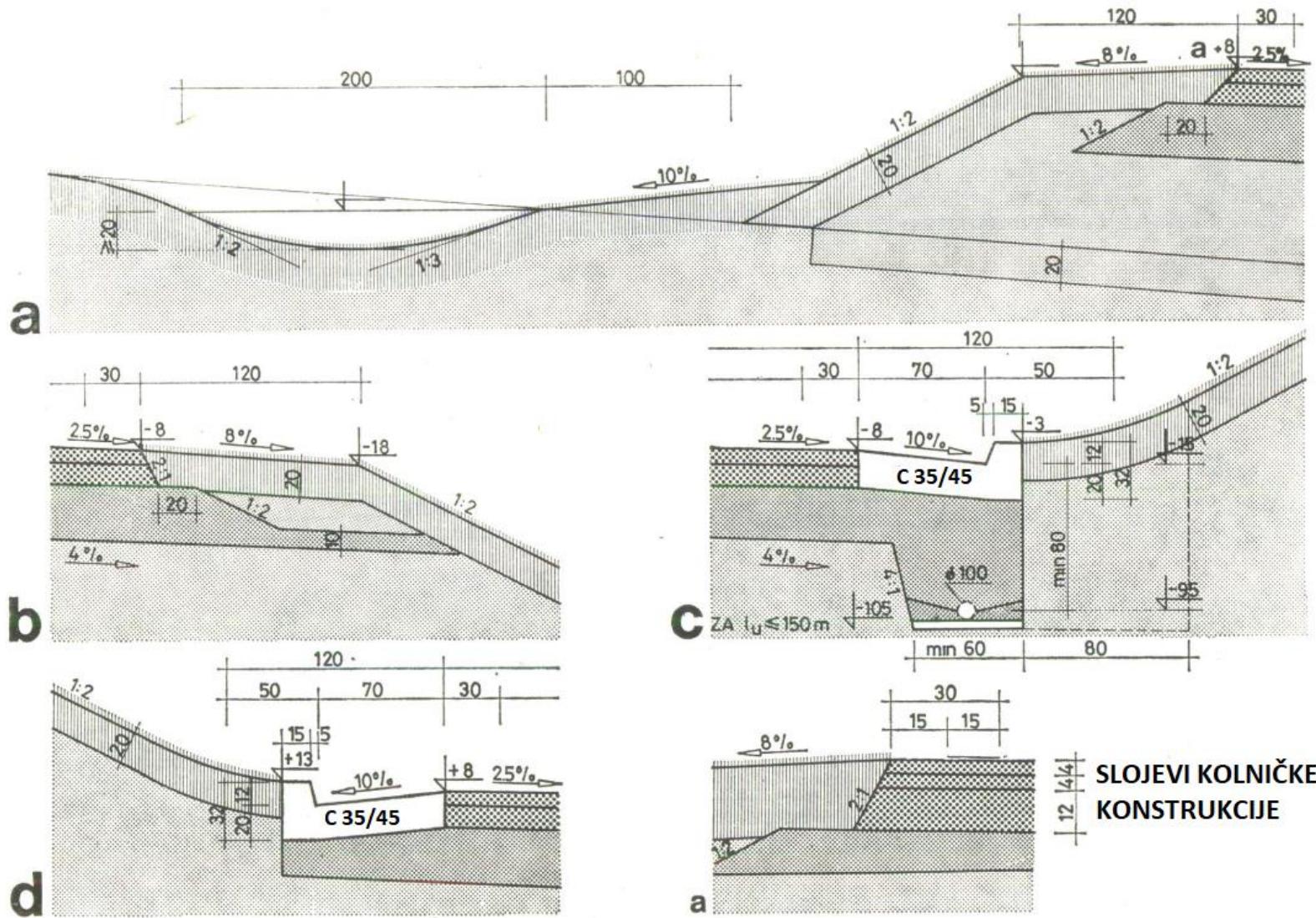

USJEK

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

KARAKTERISTIČNI DETALJI NORMALNOG POPREČNOG PRESJKA CESTE

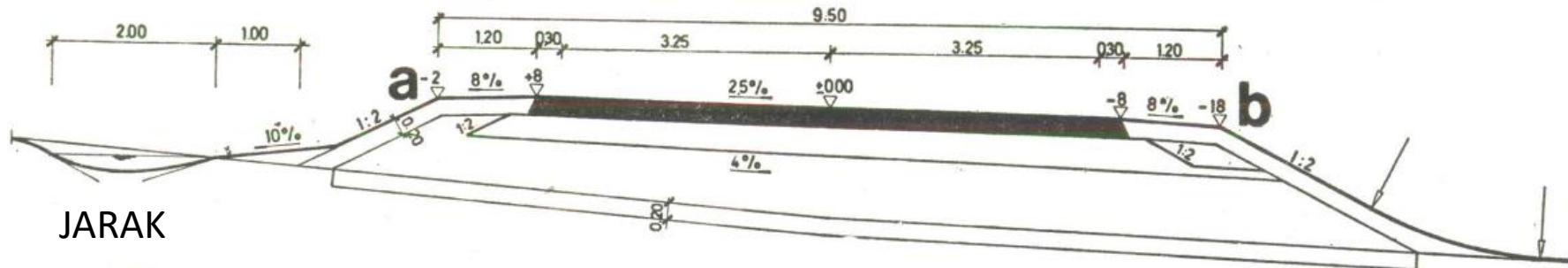

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

TIPSKI NORMALNI POPREČNI PRESJECI CESTE

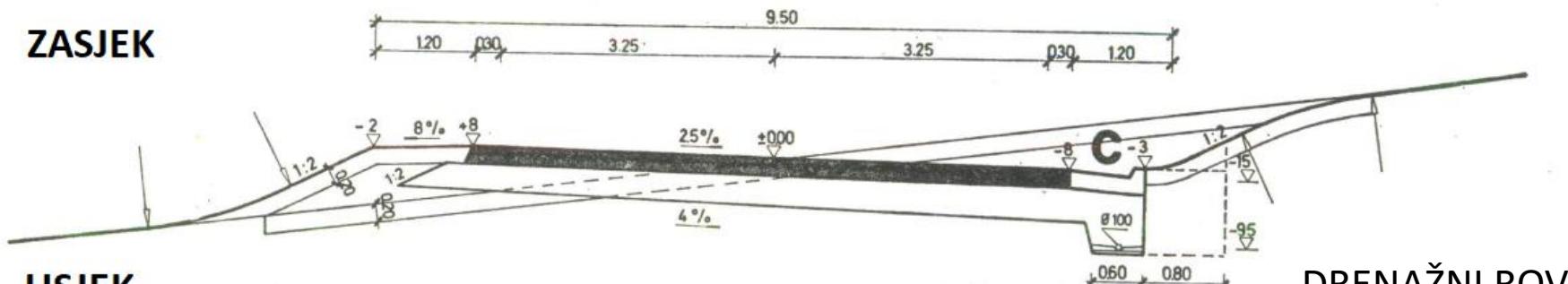
NASIP

MEMENTO AQUA

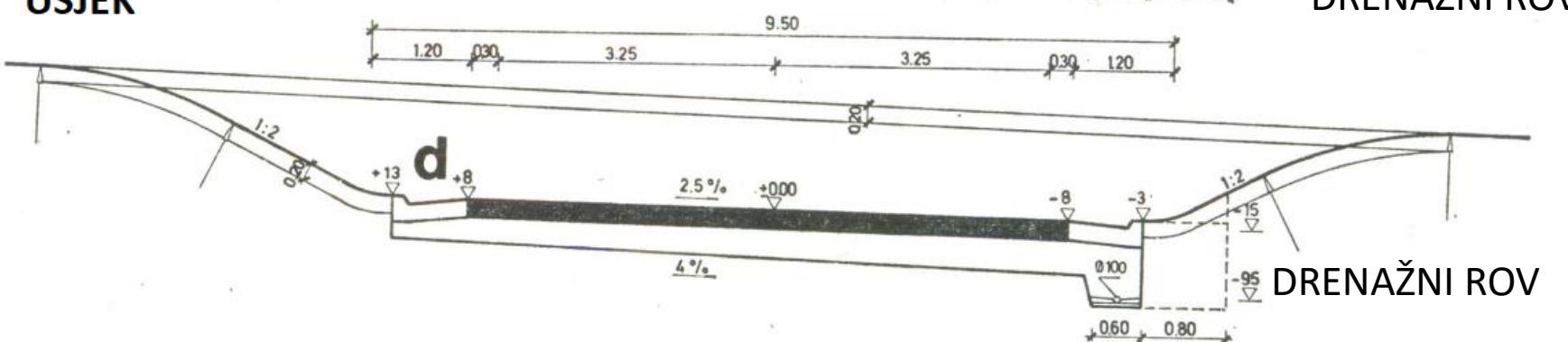

JARAK

ZASJEK

USJEK

DRENAŽNI ROV

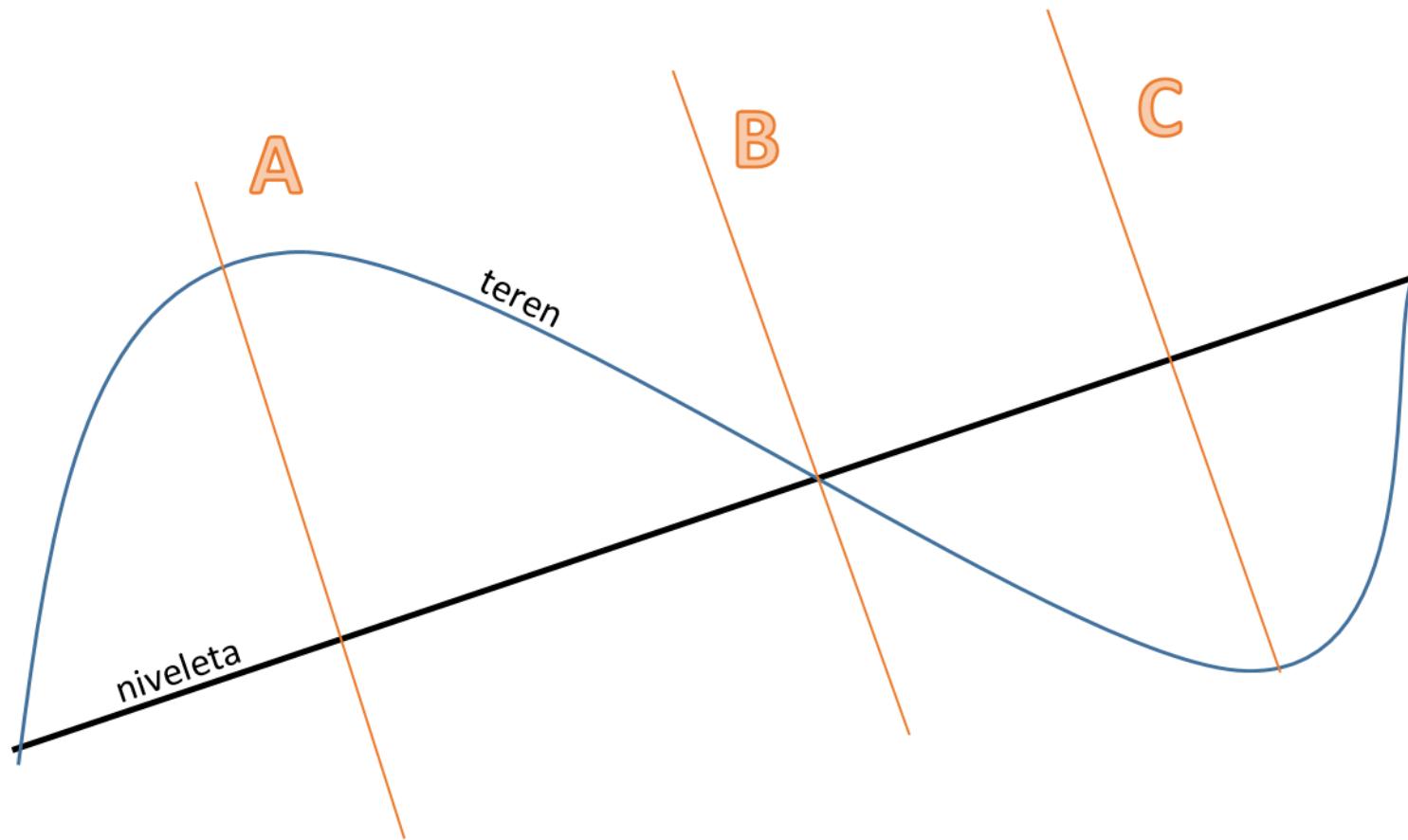
DRENAŽNI ROV

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

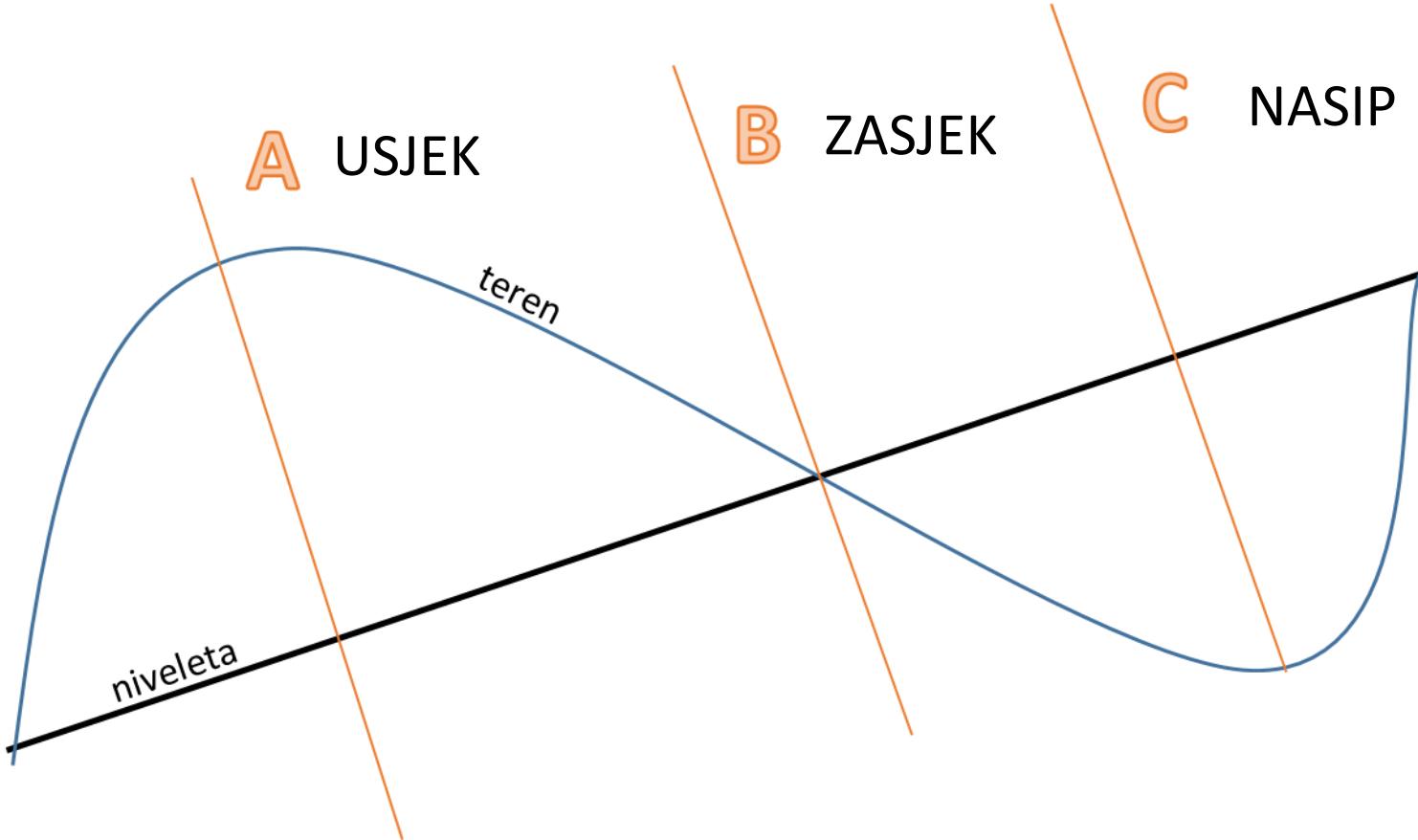
ZADATAK

Iz uzdužnog profila očitati tipski
poprečni profil za točke A, B, C

USJEK? NASIP? ZASJEK?

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

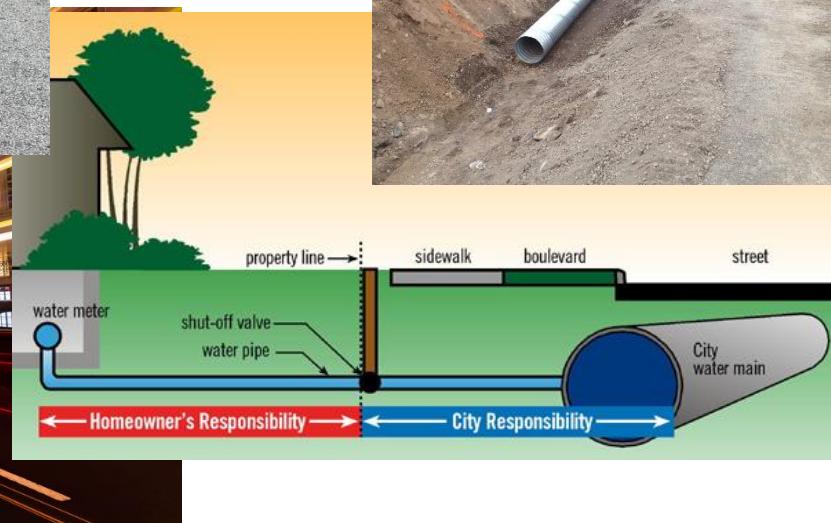
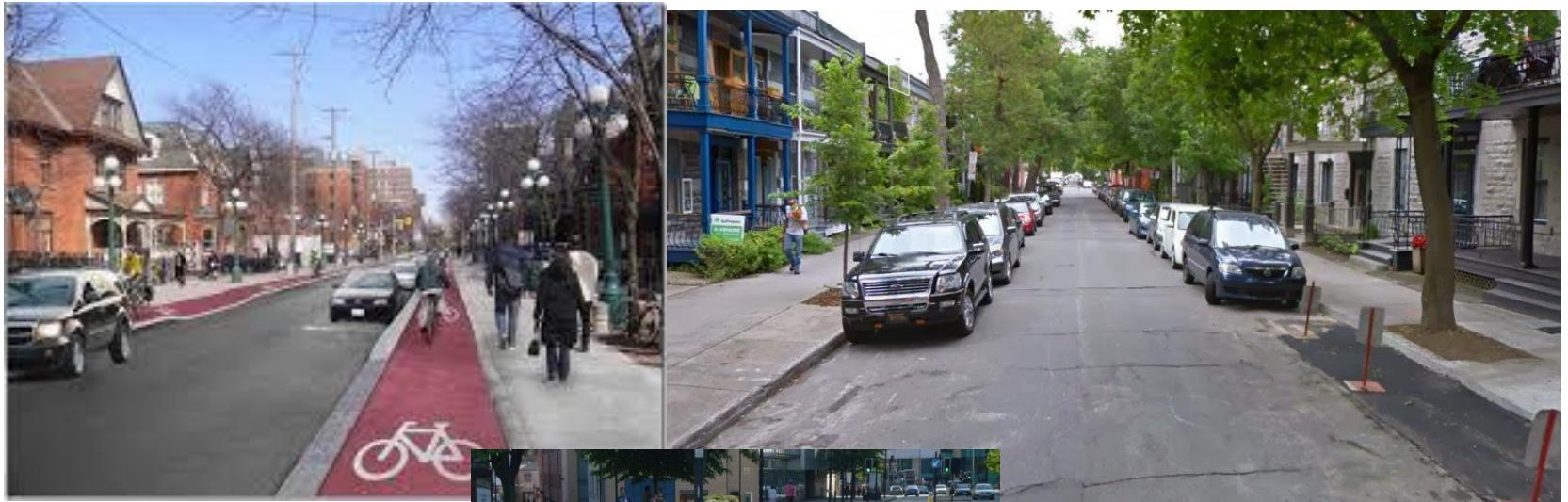
JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

KOJE ELEMENTE POPREČNOG PRESJEKA IMAJU
GRADSKE, A NEMAJU IZVANGRADSKE CESTE?

ThiñK
About It.

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

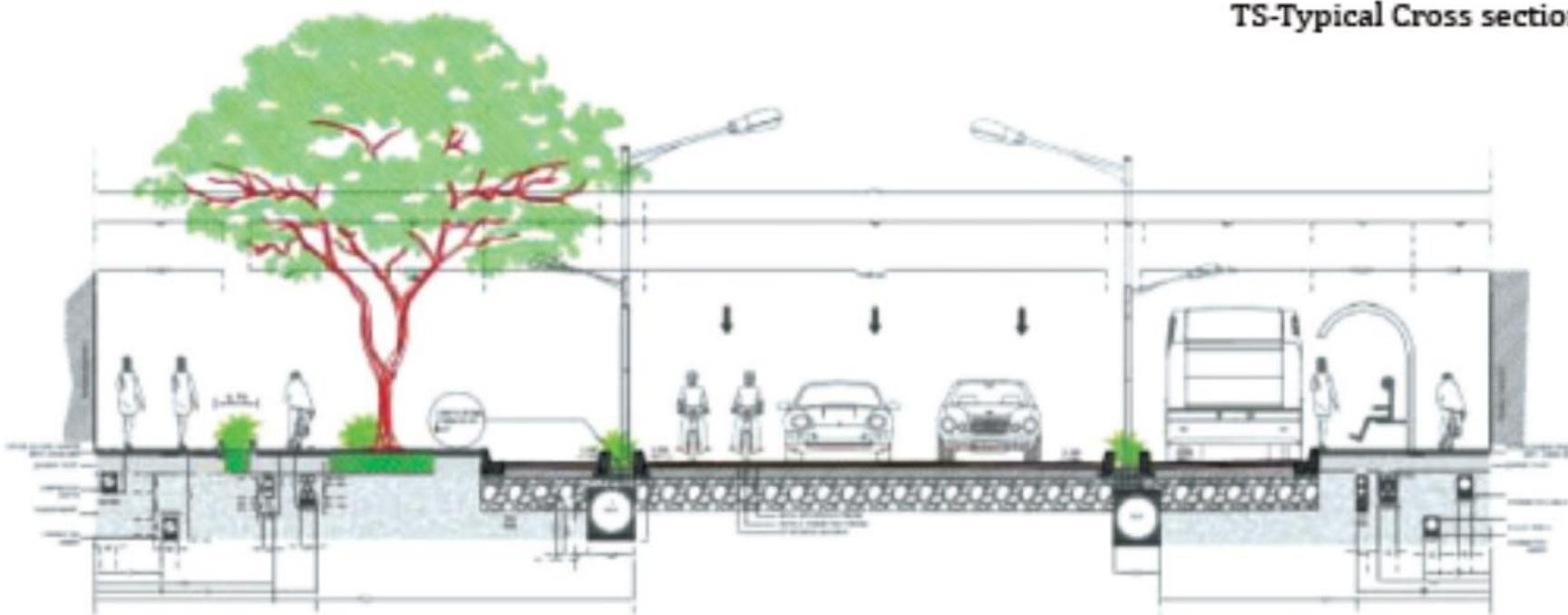

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

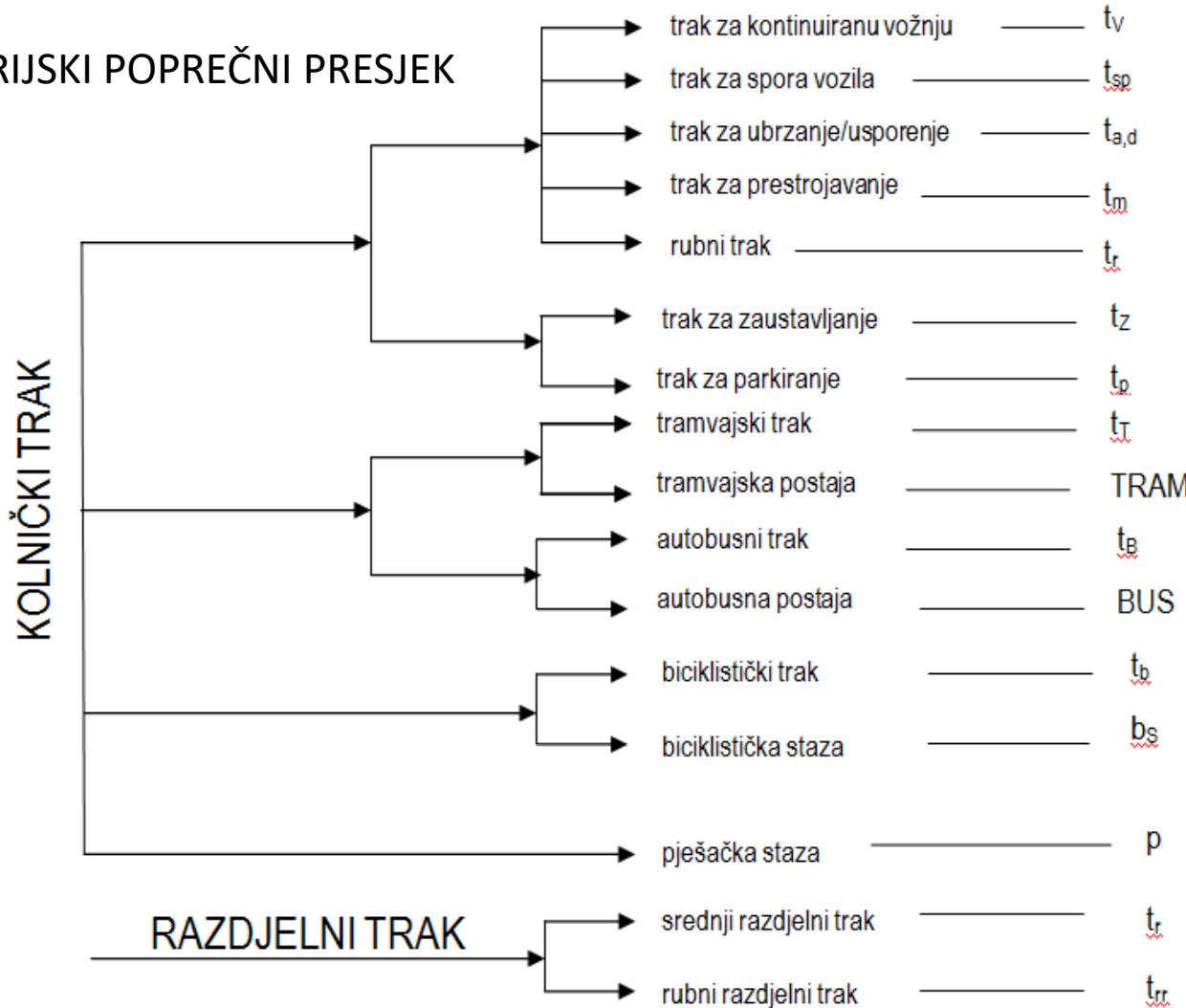
JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

TS-Typical Cross section

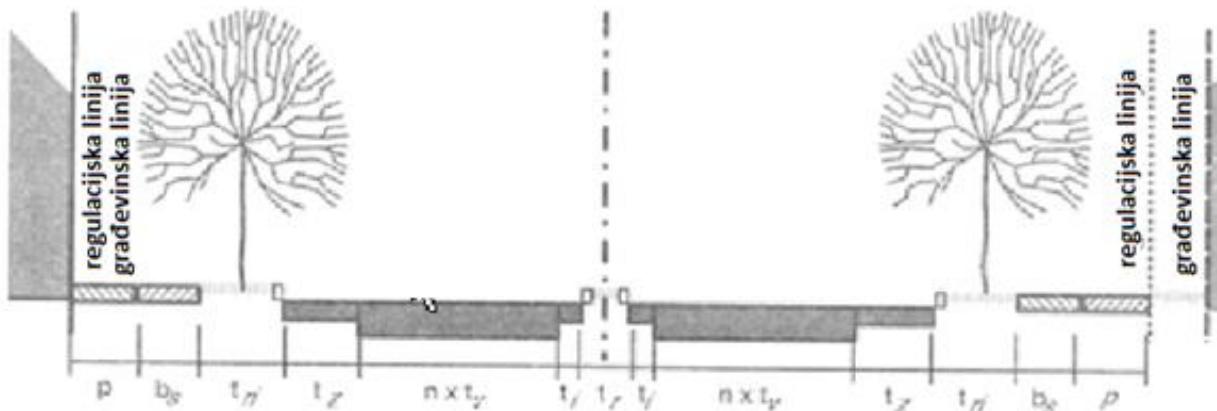

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

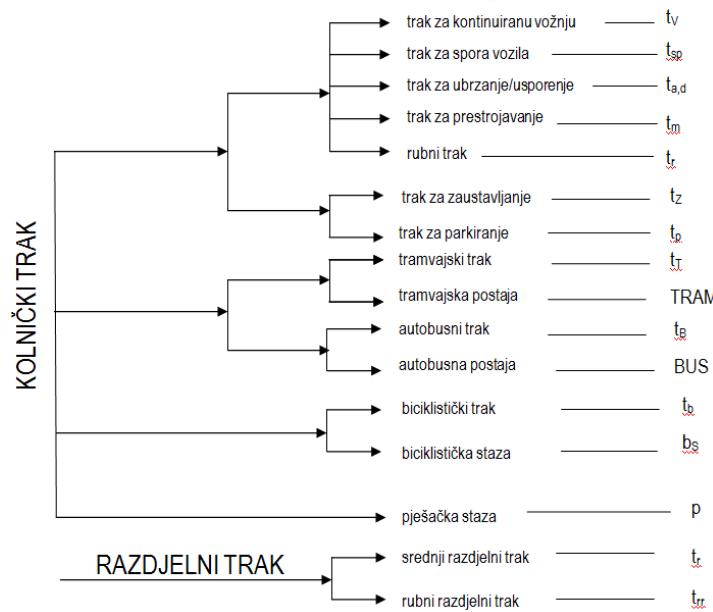
GEOMETRIJSKI POPREČNI PRESJEK

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

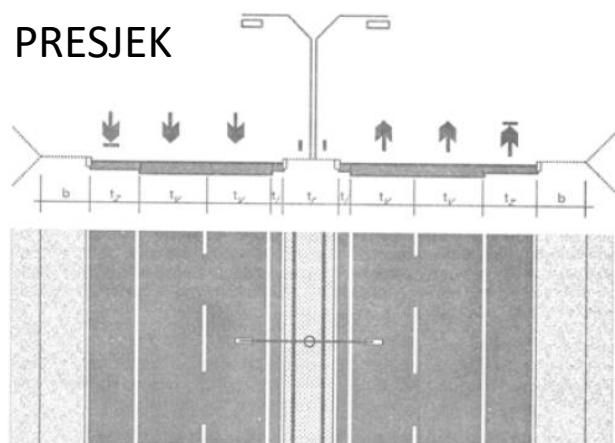

GEOMETRIJSKI POPREČNI PRESJEK

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

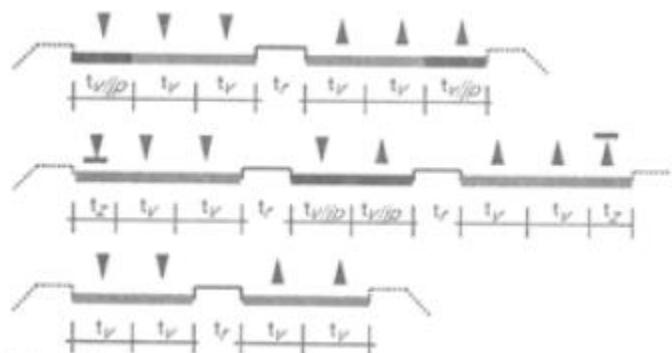
GEOMETRIJSKI POPREČNI PRESJEK

BRZE GRADSKE CESTE
GLAVNE ULICE

Vr (km/h)	tv (m)	tz (m)	trr (m)	trs (m)	b (m)	rang
>100	3,75	2,50	0,50 (1,00)	3,00 (4,00)	1,25(1,50)	BGC
80-100	3,50	2,25	0,35	2,50	1,00(1,20)	BGC,GGU
60-80	3,25	2,00*	0,20	2,00**	1,00	GGU
60	3,00	2,00*	0,20	2,00**	1,00	GGU

*moguće bez zaustavnih trakova ** sa new jersey ogradiom trs=1,5 m

BGC 3+3 GGU 3+3

Posebna traka za BUS=3,5m

BGC 3+3 GGU 3+3

Posebna traka za BUS=3,5 (3,25) m
tr = 4,5, min 3,0 m

BGC 2+2 GGU 2+2

sa new jersey ogradiom
min trs=1,5 m

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – TRAKOVI KOLNIKA

BRZA GRADSKA CESTA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – TRAKOVI KOLNIKA

BRZA GRADSKA CESTA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – TRAKOVI KOLNIKA

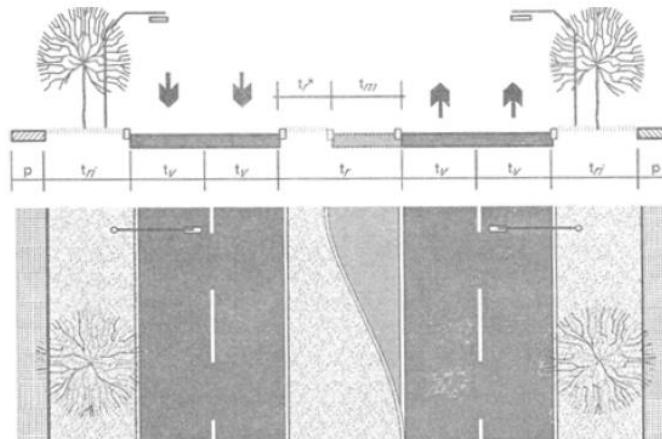

BRZA GRADSKA CESTA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

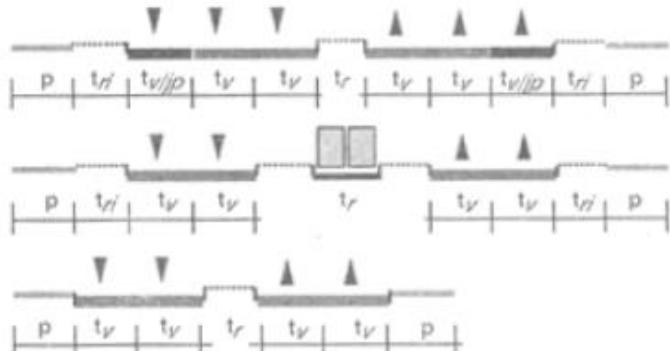
GEOMETRIJSKI POPREČNI PRESJEK

GLAVNE GRADSKE ULICE GRADSKE ULICE

Vr (km/h)	tv (m)	tm (m)	tr(m)	tr* (m)	trr (m)	rang
80-100	3,50	3,00	5,00	2,00	6,00(4,00)	GGU
80-100	3,50	3,00	5,00	2,00	4,00(2,00)	GU
60-80	3,25	2,75	4,50	1,75	2,00*	GGU
40-60	3,00	2,75	4,50	1,75	2,00*	GU

*moguće zelenilo u pješačkoj stazi proširenoj za 1m

GGU 3+3 jp
GU 3+3 jp

GGU 3+3 tr
GU 3+3 tr

GU 2+2 r

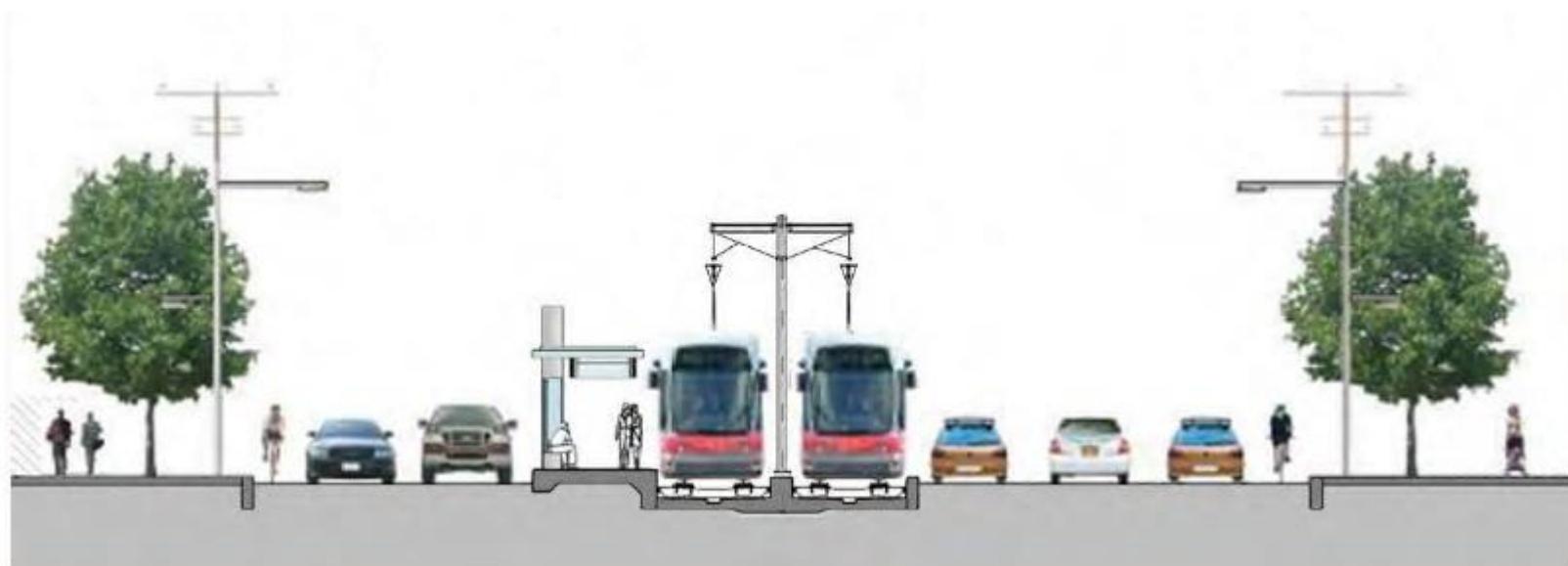
Posebna traka za BUS=3,5 (3,25)m

tr = zavisi od tramvaja i koncepcije organizacije stajališta

Visoko zelenilo (drveće) može biti u okviru pješačke staze proširene za 1,00m

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

GEOMETRIJSKI POPREČNI PRESJEK

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – TRAKOVI KOLNIKA

GLAVNA GRADSKA ULICA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – TRAKOVI KOLNIKA

GLAVNA GRADSKA ULICA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – TRAKOVI KOLNIKA

GLAVNA GRADSKA ULICA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – TRAKOVI KOLNIKA

GRADSKA ULICA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – TRAKOVI KOLNIKA

GRADSKA ULICA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

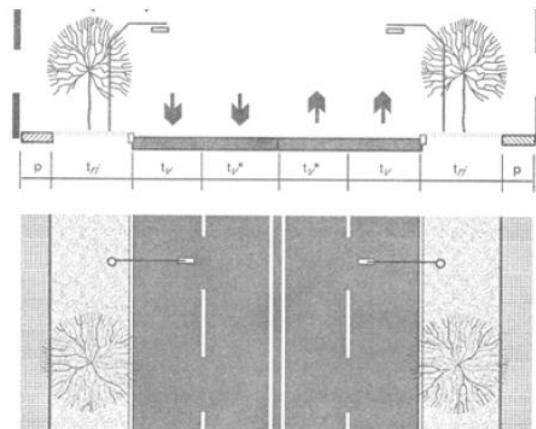

GRADSKA ULICA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

GEOMETRIJSKI POPREČNI PRESJEK

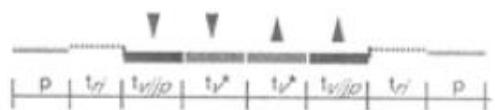
GRASKE ULICE
SABIRNE ULICE

Vr (km/h)	tv (m)	tr* (m)	trr(m)	p (m)	rang
60-80	3,25	3,00	5,00	2,00	GU
40-60	3,00	3,00	5,00	2,00	GU, SU
< 40	2,75**	2,75	4,50	1,75	SU

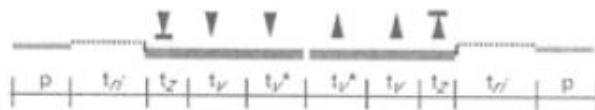
* moguće zelenilo u pješačkoj stazi proširenoj za 1,00m

** sa vozilima JP min 3,00m

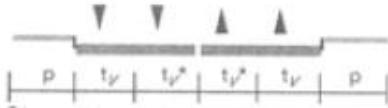
GU 4 jp SU 4 jp

Posebna traka za BUS=3,25 (3,00)m ili TRAM u zavisnosti od tipa trač.voz.

GU 4 pk SU 4 pk

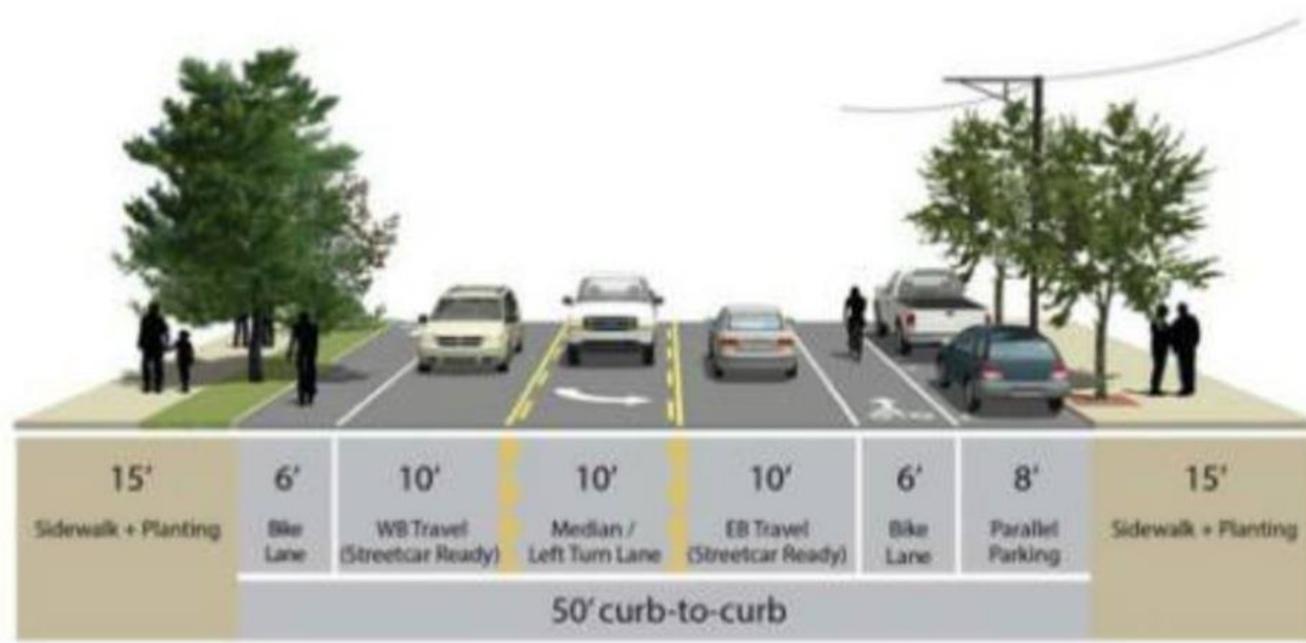
Za koso parkiranje trr= 5,00 m, tz= 2,00m

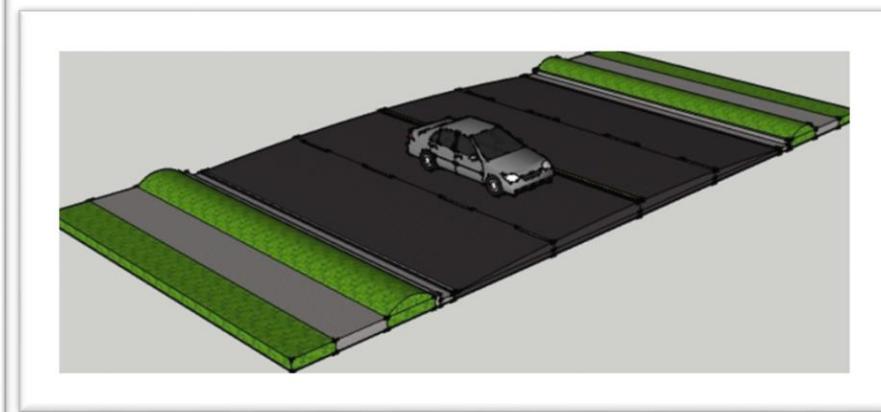
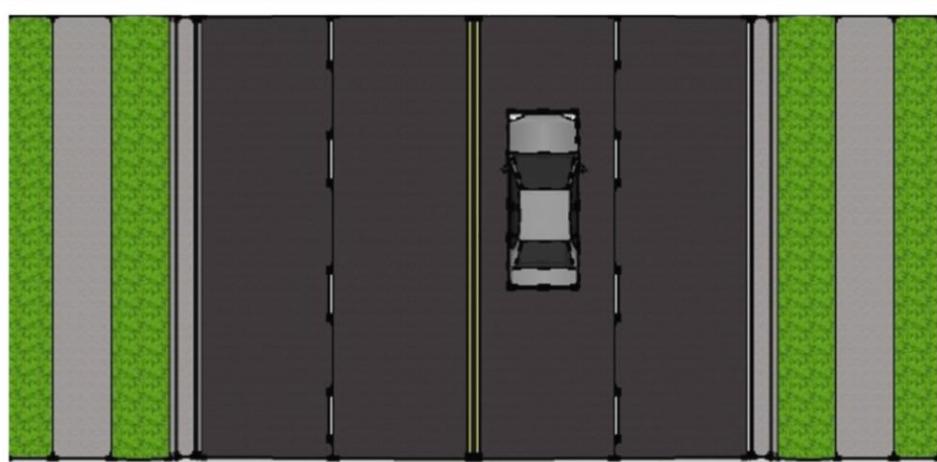
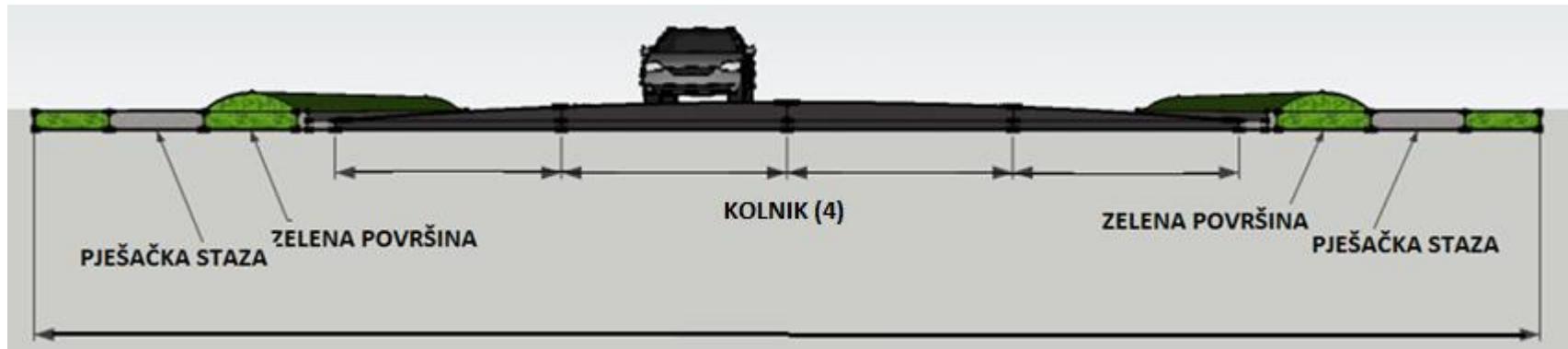
GU 4 r SU 4 r

Visoko zelenilo (drveće) može biti u okviru pješačke staze proširene za 1,00m

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

GRADSKA ILI SABIRNA ULICA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – TRAKOVI KOLNIKA

SABIRNA ULICA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – TRAKOVI KOLNIKA

SABIRNA ULICA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – TRAKOVI KOLNIKA

SABIRNA ULICA

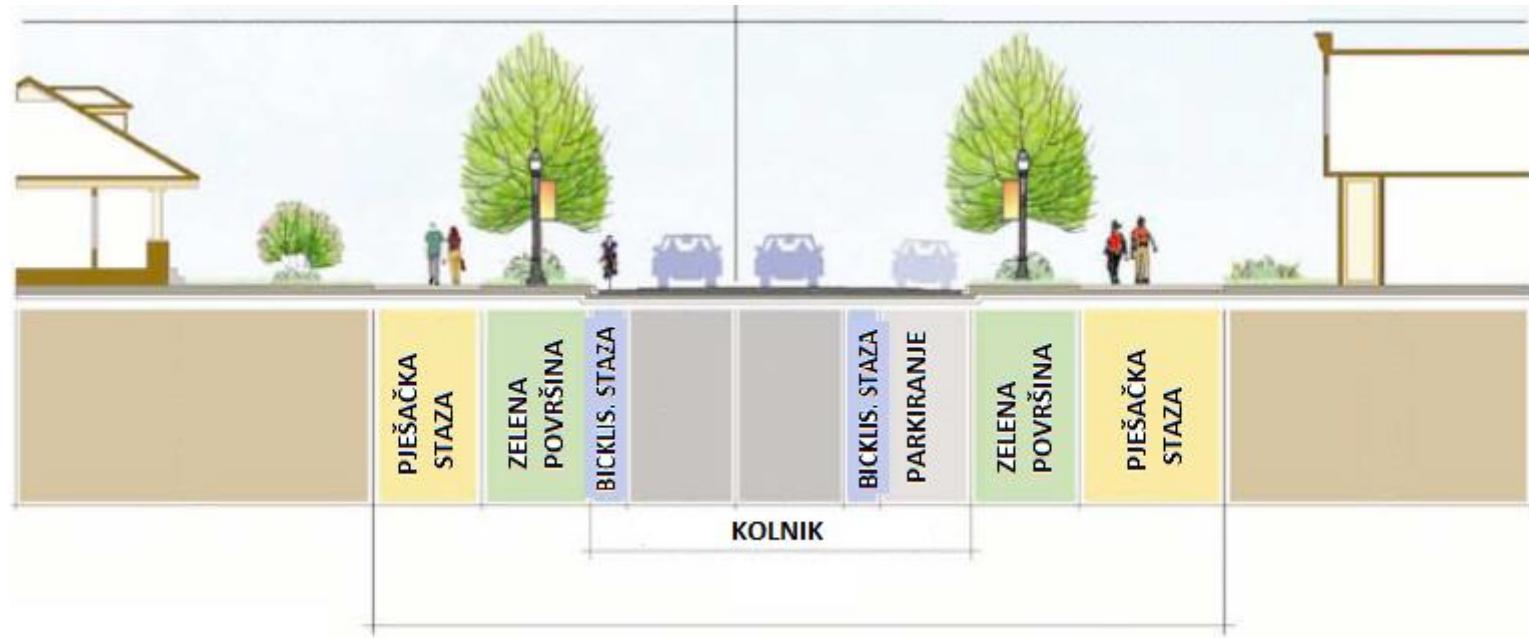
JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – TRAKOVI KOLNIKA

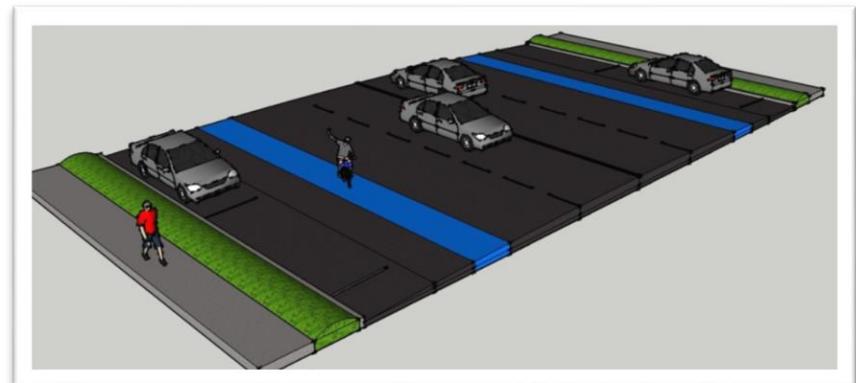
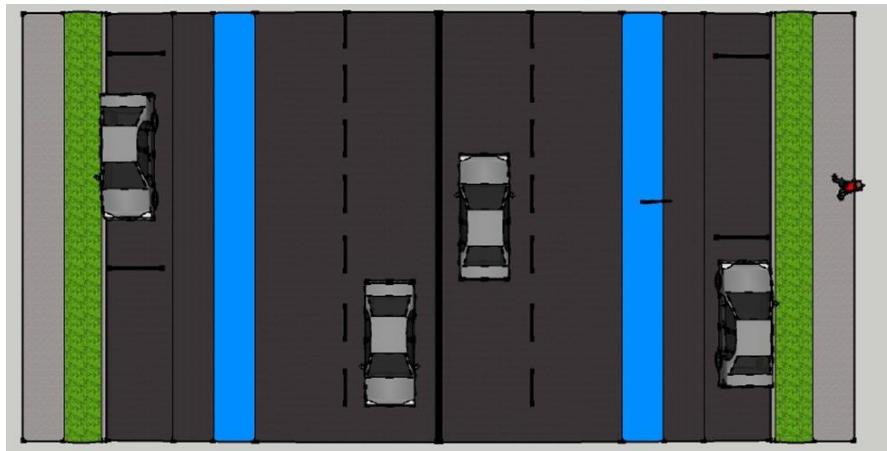
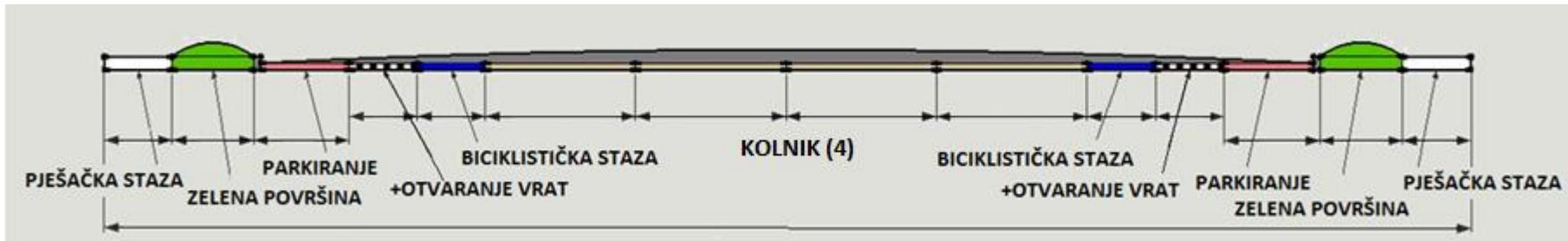
SABIRNA ULICA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

SEKUNDARNA MREŽA, PARKIRANJE U PROFILU

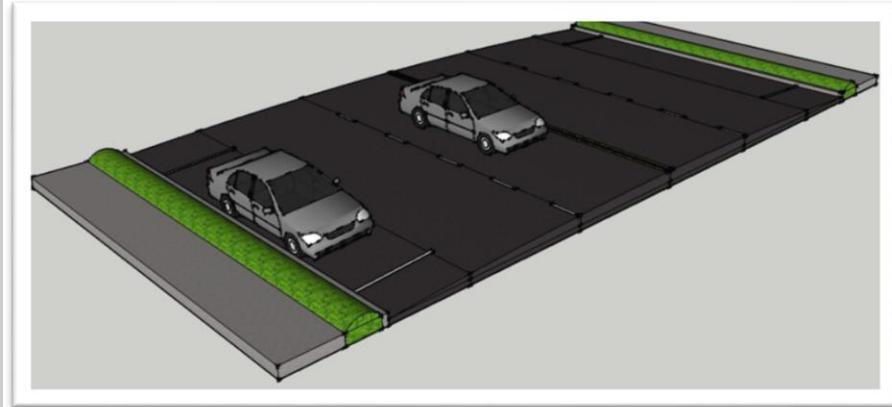
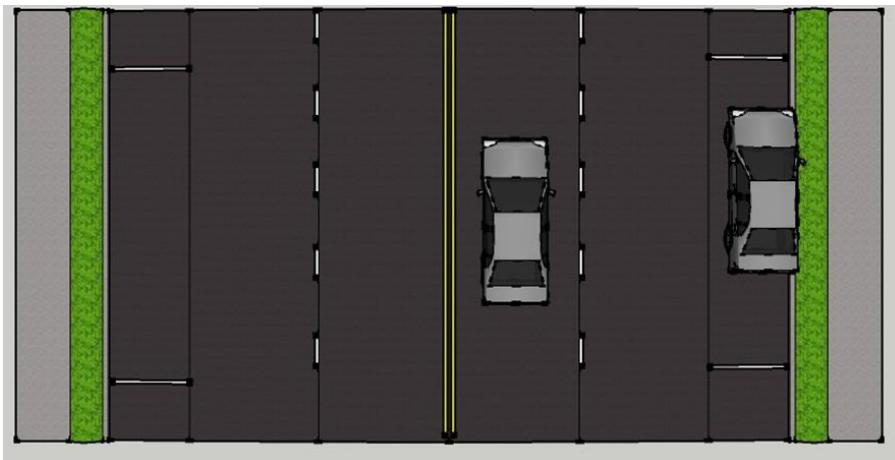
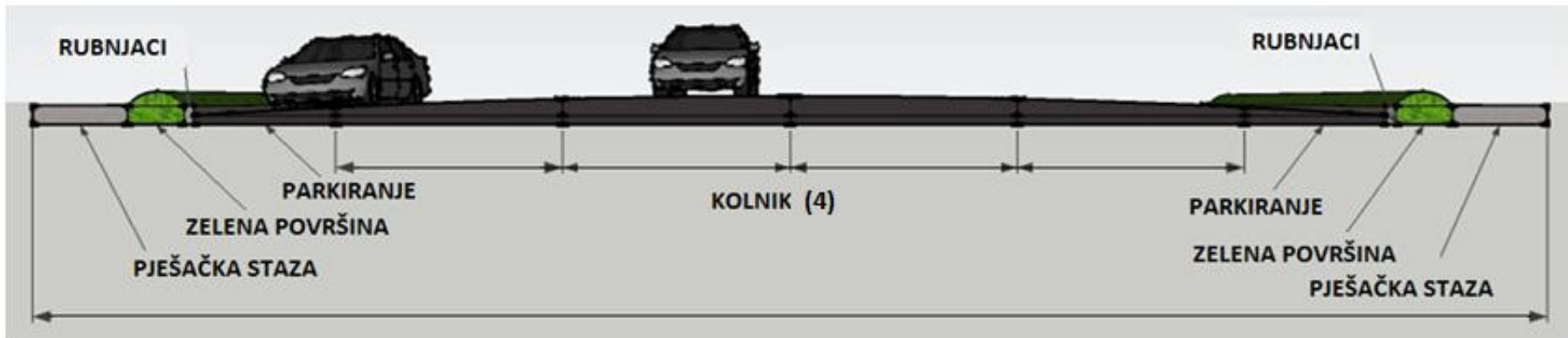

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

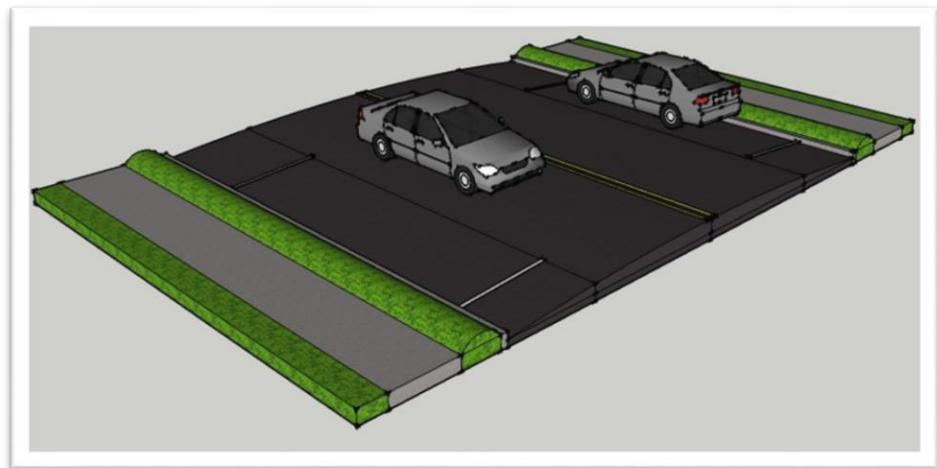
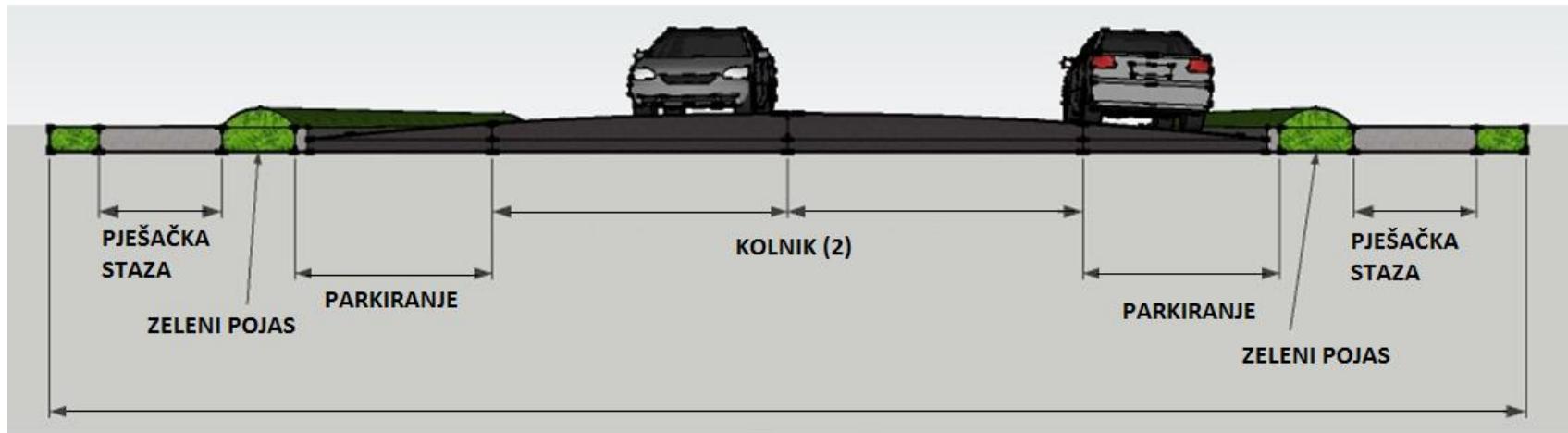
SEKUNDARNA MREŽA – PARKIRANJE U PROFILU

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

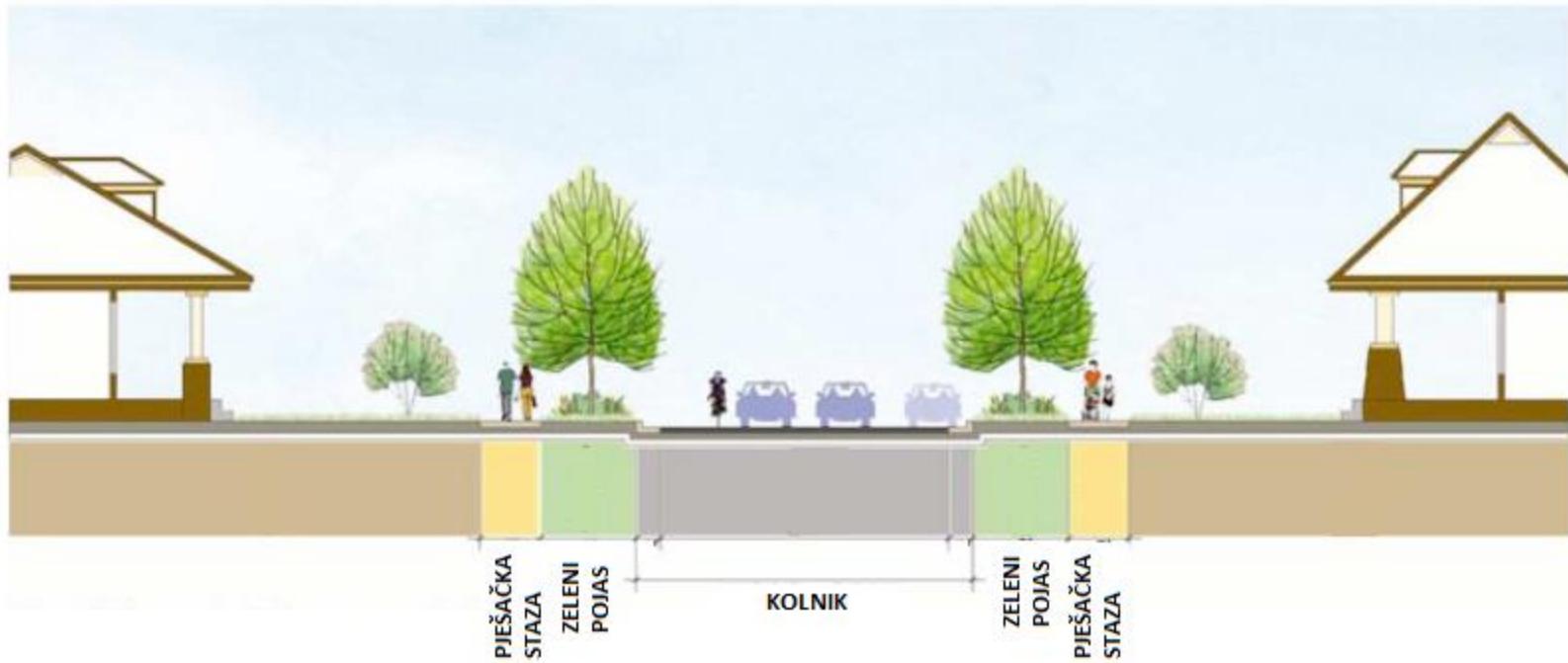
SEKUNDARNA MREŽA PARKIRANJE U PROFILU

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

SEKUNDARNA MREŽA PARKIRANJE U PROFILU

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI- POPREČNI PRESJEK

SEKUNDARNA MREŽA, DJELOMIČNA INTEGRACIJA, PARKIRANJE U PROFILU

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – TRAKOVI KOLNIKA

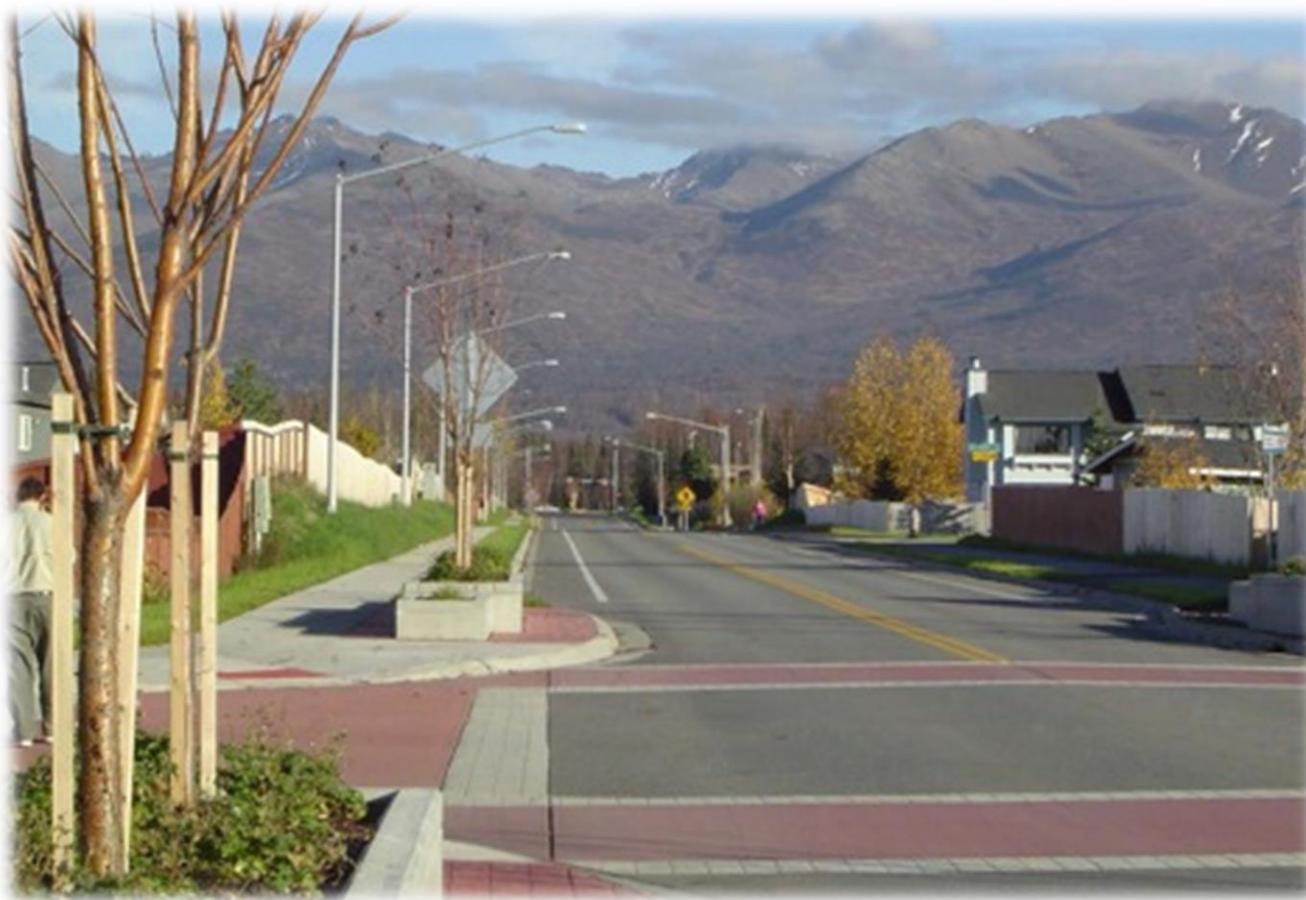
SABIRNA ULICA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – TRAKOVI KOLNIKA

SEKUNDARNA MREŽA

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – TRAKOVI KOLNIKA

SEKUNDARNA MREŽA

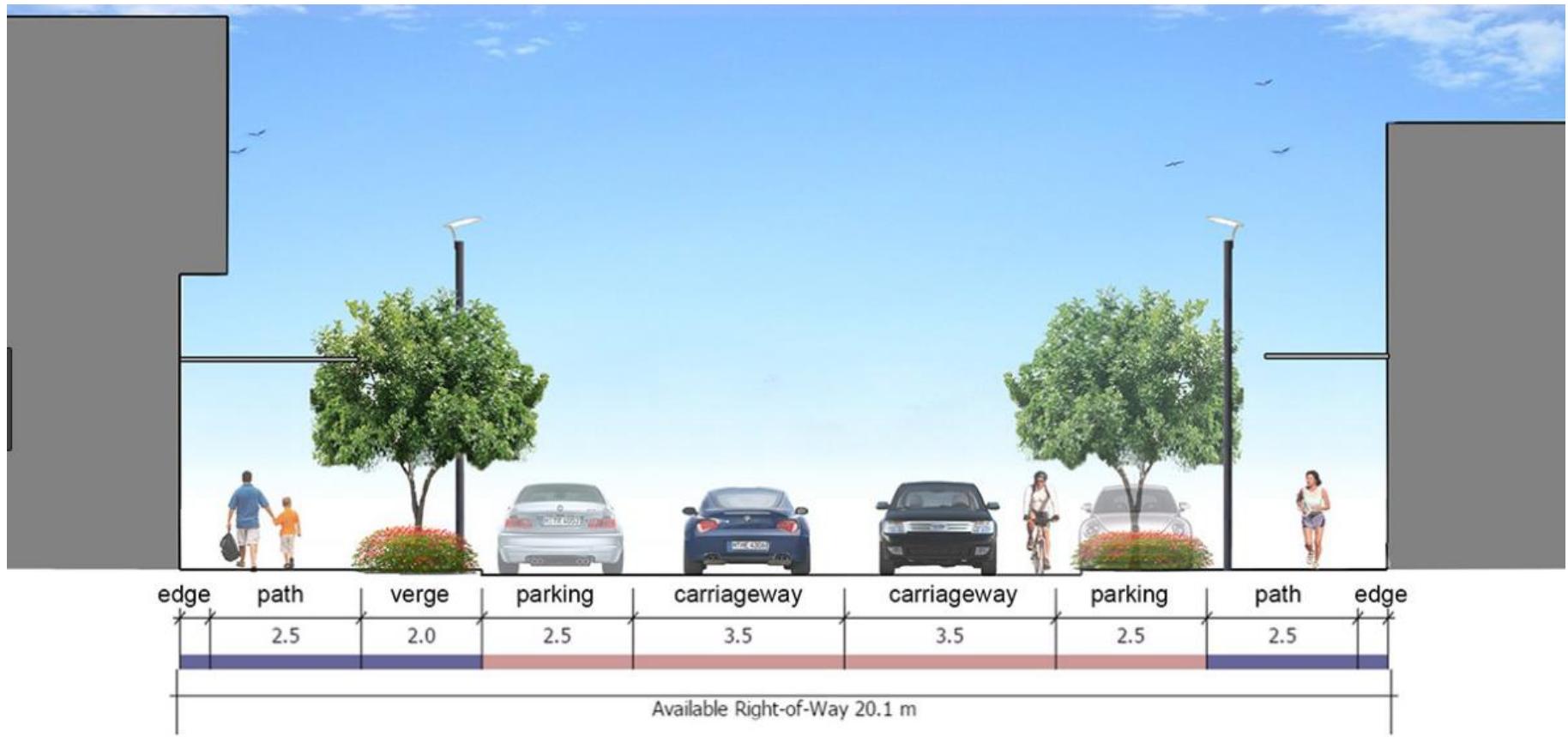
JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI – TRAKOVI KOLNIKA

LOKALNA ULICA

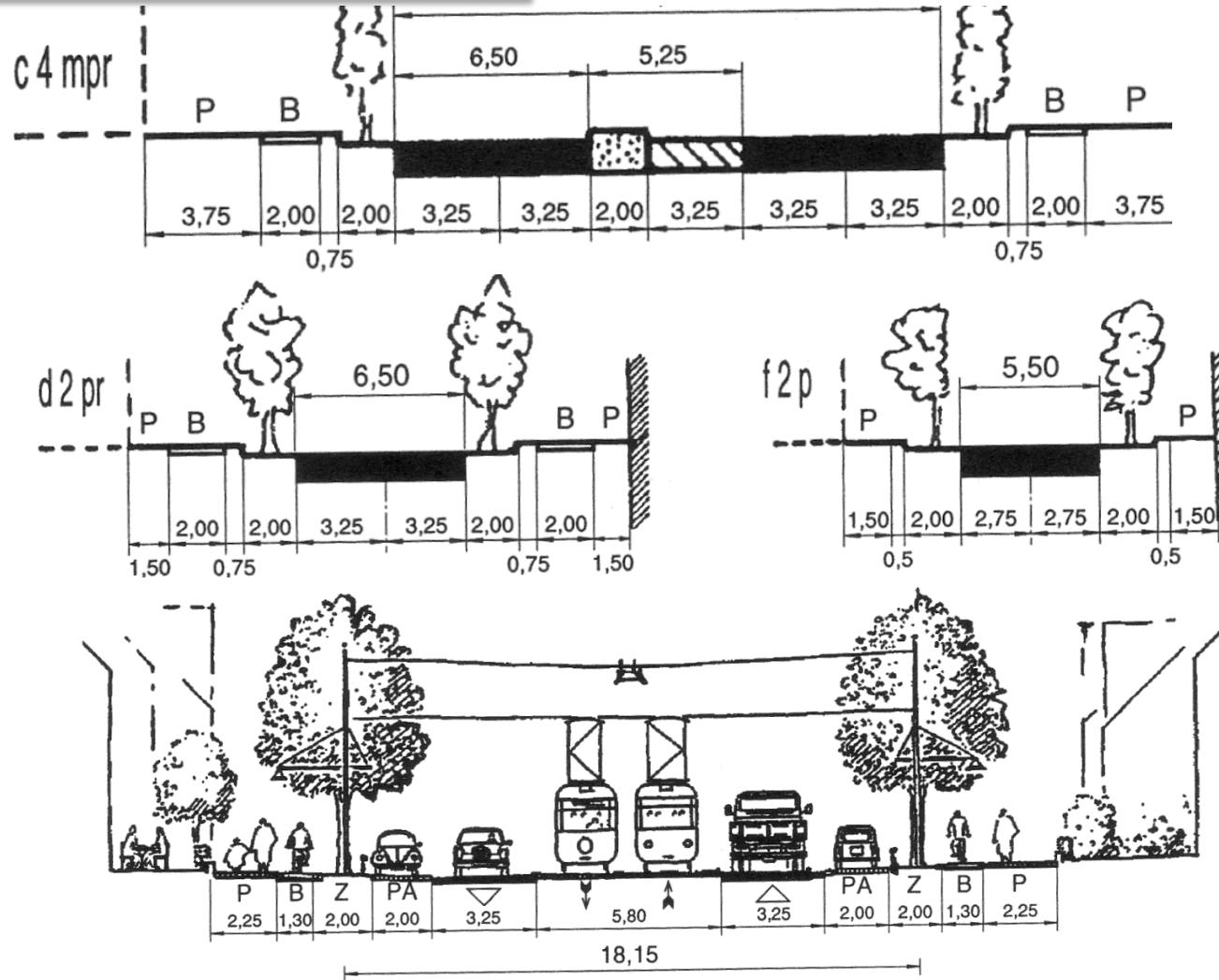
JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

GEOMETRIJSKI POPREČNI PRESJEK – PRIMJER

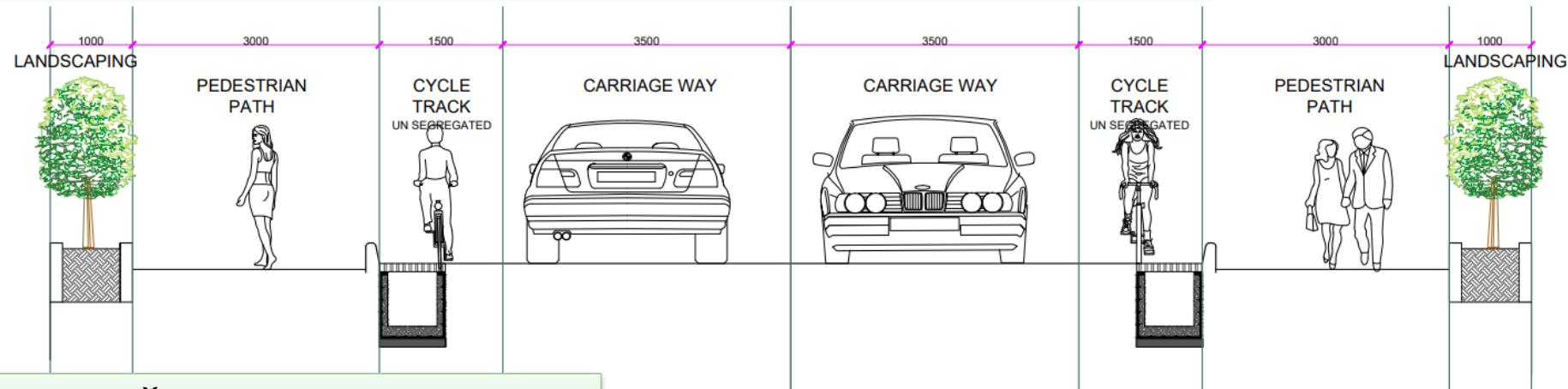
JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

POPREČNI PRESJECI – PRIMJERI

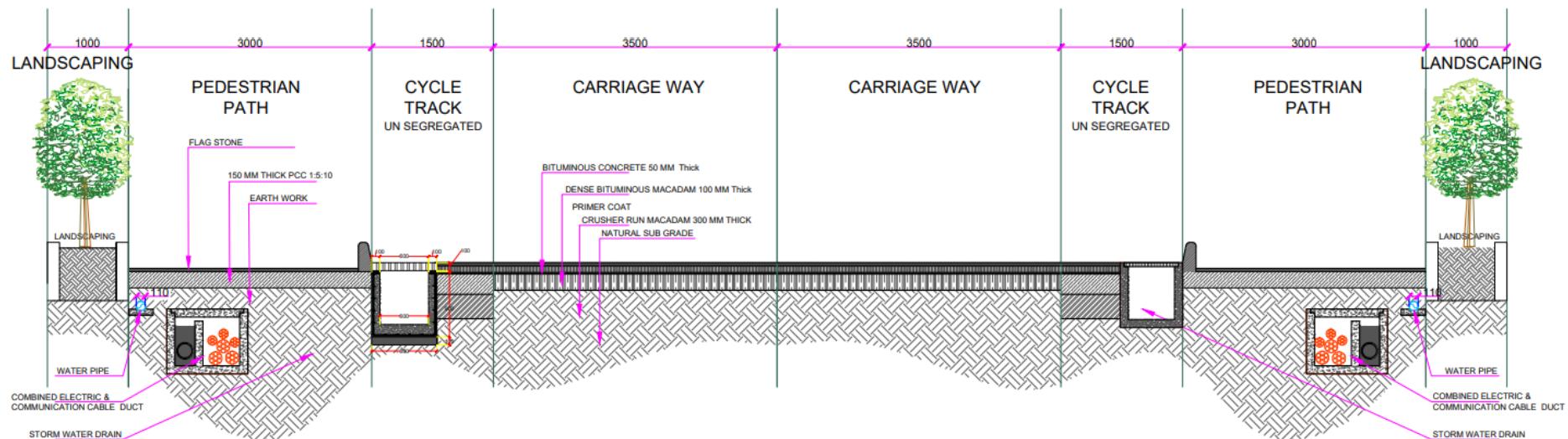

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

GEOMETRIJSKI (ARHITEKTONSKI) POPREČNI PRESJEK - PRIMJER

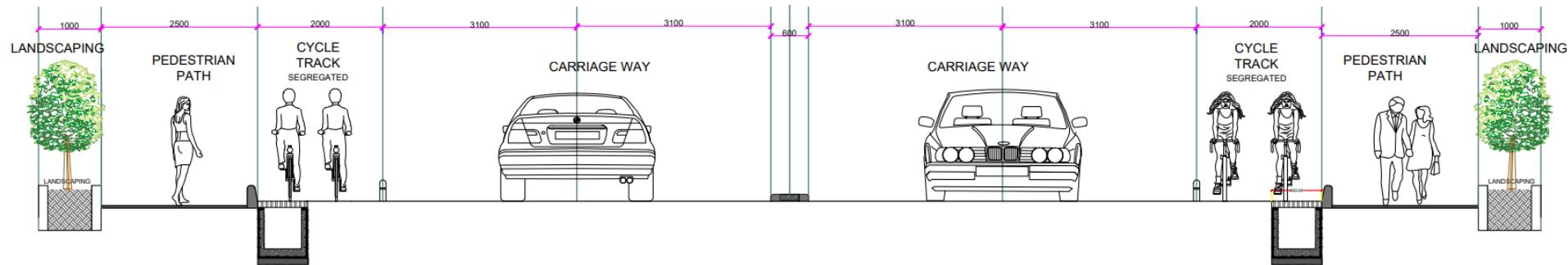

POPREČNI PRESJEK - PRIMJER

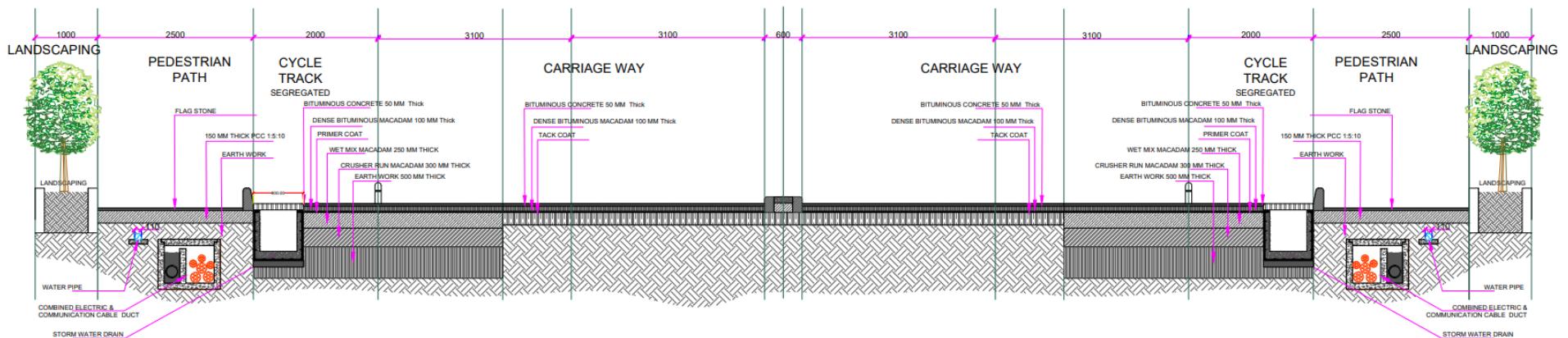

JAVNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI

GEOMETRIJSKI (ARHITEKTONSKI) POPREČNI PRESJEK - PRIMJER

POPREČNI PRESJEK - PRIMJER

HVALA NA PAŽNJI